

3181
I. Diszter 2. II. 8.
Budapest

UJ KELET

ESZÉDŐ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETESI ÁRAK
Romániában

Egész évre — — 1050
Félévre — — — 550
Negyedévre — — 290
Egy hónapra — — 100
Az előfizetési ára „Föld”
című folyóirattal együtt
hav-ként 10 lejlel drágább

Csehszlovákiában
Egy hónapra — ck 40—
Egyszám ára — ck 2—

1926 május 18 Kedd

Cluj-Kolozsvár * IX. évfolyam * 105 szám

5686. Szivan 5

Elsőrendű ékszer, óra raktár.
Precíz órajavítás és legfinomabb ékszerkészítés.
Szolid, szabott árak!
DUNKY & BEER
Cluj, Piata Unirii 29. (Layda-cukrászda mellett).
Arany, platina és briliánkövek
legmagasabb árban beváltatnak.

Meghalt VI. Mehemed exszultán

Az utolsó török szultán, VI. Mehemed San Remóban egy szélhűtés következtében meghalt. Az ő nevéhez fűződik Törökország megújulásának korszaka, legelőször is annyiban, hogy az Angorában 1922-ben összehívott török nemzetgyűlés végérvényesen megfosztotta trónjától és száműzetésbe kergette. Az ő távozásával vette kezdetét az a hatalmas reorganizációs munka, mely a teljesen elmaradt, gazdaságilag lezüllyedt Törökországot felrisszolta, európaizálta és föleg — demokratizálta. Csak természetes, hogy az öreg Mehemed szultán, aki trónját a régi korrupciós és feudális rendszeren akarta tartani, az ifjú-törökök mozgalmát nem érthette meg és az energikus Kemal pászában, a nemzeti reneszánsz vezérében ellenfelét látta. A küzdelemben a történelmi igazságszolgáltatás Kemal pászának juttatta a győzelem babérait és az öreg Mehemed külföldön igyekezett olyan ellenforradalmi alakulatokat létrehozni, melyek megdöntik a kemalisták uralmát s Törökországban újra visszaállítják a papi terror, a vallási fanatizmus uralmát. Ez azonban nem sikerült s most már bizonyos, hogy nem is fog sikerülni. A hárem, a fejedelmek és a dologtalan kizsákoló korszaka megszűnt Törökországban, mely egyre lendületesebben halad előre a fejlődés útján s ma már mint katonai hatalom is jelentős tényező, amellyel a nagyhatalmaknak erősen számolniuk kell. Az elhunyt Mehemed szultán 1918-ban került Törökország trónjára, tehát közvetlenül a világháború befejezése után. Mindössze négy évig uralkodott s így igazán kevés része volt a török történelem irányításában.

Javul a lira

A lira jegyzése a newyorki tőzsdén a 339% meli pont óta javult és a szombati utótőzsdén 366-ra emelkedett. A zürichi pénzpiacra a szombati 1750-es árfolyamáról 1845-re, zárlatnál 1825-re javult. Római jelentések szerint a lira-kontrem Angliából indult ki, hogy az olasz földközi tengeri politikai érdekeiért támadásba kezdjenek.

Életjeit adott magáról a Norve

Róma, máj. 17. Ma ideérkezett saikratávirat szerint Amundsen léghajója a Nometól északnyugati irányban fekvő, kis alaskai eskimótelep, Tellerben földre szállt. A diadalmas felfedezőket a telep egyszerű népe nagy lelkesedéssel fogadta. A „Norve” saikratávirója pontosan érintkezik az alaskai rádióállomásokkal. A léghajó fedelzetén minden rendben van. Rómában kitörő örömet keltett, hogy a „Norve”, amely Mussolini ajándéka és olasz gyártmány, sikeresen oldotta meg a nagy feladatot. A népfőrtörténetet rendezett Nobile ezredesnek, a léghajó olasz utasának római lakása előtt, amelyet az ezredes felesége az erkélyről közlött meg az utas hullámzó tömegnek. Az olasz parlamentben Bolsani államtitkár jelentette be viharos óvások között a „Norve” megmenekülését.

Alaptalan volt a hír Mussolini meggyilkolásáról

Bukarest, máj. 17. A Rapid távirati iroda jelentése alapján mi is a legnagyobb fentartással megírtuk, hogy Bukarestben elterjedt hírek szerint Olaszországban forradalom tört ki és Mussolini meggyilkolták. Vasárnap reggel a bukaresti olasz követség hivatalosan megcáfolta ezt a hírt, amely a világ sajtója is bekerült.

Lengyelországban megszilárdult az új rend

Az összes pártok elismerték a Pilsudszky által kinevezett baloldali kormányt. Rataj lett a köztársaság ideiglenes elnöke. Szabadon engedték a régi elnököket és minisztereket

A lengyelországi litvánok és fehéroroszkok kikiáltották függetlenségüket?

(Varsó, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A lengyel távirati iroda hosszasan ismertei a lezajlott eseményeket és hozzáfűzi, hogy Wojcehovszki elnök és a Vitos kormány lemondásával a válság teljesen megszűnt. Lehetővé vált a helyzetnek a legalkotmányosabb keretek között való megoldása. Varsón kívül sehol rendezettség nem fordult elő. Rataj elnök az alkotmány szerint átmeneti köztársasági elnök. Az események következtében senkit sem tartóztattak le, semmilyen politikai megtorlást nem alkalmaztak. A Vitos-kormány tagjait és Wojcehovszkit szabadon engedték. Poszeben a helyzet zavaros. A hangulat még mindig az új rendszer ellen van. A jobboldali orientációjú politikusok fontos tanácskozást folytatnak és határozatokra készülnek. A vasúti forgalom Posen és Varsó között még szünetel. A városban tegnap a fasztrájk hatalmas tüntetést rendeztek.

Szeparatista mozgalmak a lengyel határvidékeken

Berlini jelentés szerint arra a hírre, hogy a litván csapatok átlépték a lengyel határt, Lengyelország nyugati határvidékének lakossága, amelyet akarata ellenére csatolt a Népszövetség Lengyelországhoz, fellázadt és Viliában kimondotta, hogy elszakad a lengyel köztársaságtól. Újabb hírek szerint a litván csapatok már meg is szállították az elszakadt vidékeket.

Ezzel egyidőre az a megerősítésre szoruló hír is érkezik Nyugat-Lengyelországból, hogy az orosz nemzetiségű parlamenti képviselők vezetése alatt Lengyelország orosz lakossága is megmozdult és tiszta orosz pártokból önálló kormányt alakított az orosz kisebbség számára. Az új kormány első dolga az volt, hogy az ugyanevett fehéroroszkok által lakott területek önállóságát proklamálta.

Anglia finanszírozza Pilsudszkyt?

Prágai jóinformált politikai körökben nagyon komoly formában pertraktálják, hogy Pilsudszky marsall katonai puccsa Anglia erkölcsi és anyagi támogatásával történt. Az angol kormány nagyon jól ismerte Pilsudszkyt — baloldali mentalitása ellenére — erős bolsevistáellenes érveléssel, amelyek igen szimpatikusnak illeszkednek biele Chamberlainnak orosz-ellenes bekerítési politikájába.

Az új kormányzat hivatalos jelentései szerint egész Lengyelországba visszatért a rend és nyugalom s a csapatok kivétel nélkül visszatértek állomáshelyeikre. Mozgósítást sehol sem proklamáltak. A vasúti munkások sztrájkja is befejeződött. A vonatok normálisan közlekednek s a telefon- és táviró összeköttetést is normálisan fölvetették. Az államcsíny összes áldozatainak hivatalosan megállapított száma ötvenkét halott és kétszázötven sebesült.

Pilsudszky forradalma tehát végleg győztesnek tekinthető. Poszeben, ahol Pilsudszky ellenfeleinek, Haller tábornoknak és Korfanti képviselőnek legerősebb talaja van, az elégtelenség még szervezkednek és az egyetemi hallgatókból önkéntes csapatokat toboroznak, Tromcinszki szenátus-elnök Poszebe utazott az elégtelenségek lecsillapítására.

Az új kormány proklamációja

Pilsudszky marsall elhárította magát a köztársaság elnöki tisztét, amely az alkotmány értelmében Rataj nemzetgyűlési elnökre szállott ideiglenesen. Rataj a felszlatott Vitos-kabinet helyébe Bartel munkáspárti vezérpolitikusot bízta meg az új kormány megalakításával. Az új minisztérium hivatalbalépése után a következő proklamációt intézte Lengyelország népéhez:

Wojcehovszki köztársasági elnök lemondása következtében az elnöki funkciót, amint az alkotmány elrendeli, Rataj sejm-elnök vette át, aki Bartel képviselőt bízta meg az új minisztérium megalakításával. A minisztérium, mely az új elnök megválasztásáig maradt hivatalban, a következő szakemberekből

fog állani: elnök és vasútiügy Bartel; külügy Zaleszki, volt athéni és római követ; belügy Moldzianovszki, Volhynia volt vajdája; hadügy Pilsudszky; pénzügy Cehovik, volt pénzügyi államtitkár; közmunka Broniewszki; ideiglenes munkaügyi miniszter Jurkievic; ideiglenes földművelésügyi miniszter Racinszki; ideiglenes közoktatásügyi miniszter Mikulovszki tanár; kereskedelemügyi Guvic és igazságügy Makovszki egyetemi tanárok.

Bartel, az új miniszterelnök, 1882-ben született. Először munkás volt, majd atudóidaktaként az egyetemet végezte. Később vasutiságatató és vasutminiszter lett. Miniszterelnöki megbízatása után kijelentette a sajtó képviselőinek, hogy kormányának egyedüli feladata a helyzet likvidálása és a polgárok nyugalmanak és normális munkájának biztosítása.

Üsszehívják az elnökválasztó nemzetgyűlést

A kormány csak az új köztársasági elnök megválasztásáig marad helyén, ami nagyon hamar meg fog történni. Az új elnök — ebben a legutóbbi események által adott lengyel politikai viszonyok között alig kétkelhetik valaki — Pilsudszky marsall lesz, aki egyelőre megelégedett a hadügyminiszteri pozícióval. Pilsudszky elvitathatatlan győzelmére legjellemzőbb az a híradás, hogy egyik legnagyobb ellenfele, Sikorszki tábornok, a lembergi hadtest parancsnoka táviratilag tudatta vele, hogy minden tekintetben aláveti magát parancsainak. A Bartel-kormány ma letette Rataj elnök előtt az esküt, aki viszont szintén letette esküjét a kormány előtt és kijelentette, hogy a nemzetgyűlést egy héten belül összehívja.

Lengyelország nem mozgósított

Egyes német lapok szombati számaikban olyan hírt közöltek, hogy Lengyelország mozgósítást rendelt el Oroszország ellen. A hírt a varsói kormány a legkategorikusabban megcáfolja. Lengyelország semmilyen mozgósítást nem rendelt el.

Varsóból egyébként azt is jelentik, hogy az új köztársasági elnököt az összes pártok, még a jobboldal is elismerték.

Nagy pünkösdi
harisnyavásár
SIPOS-nál, Cluj,
Calea Regele Ferdinand No 8.

**Egy református lelkész
nekrológja a szászvárosi
főrabl fölött**

(Orastie Szászváros, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Közlöttük Stern Adolf szászvárosi főrabl halálának híreit. A tragikus körülmények között elhunyt zsidó lelkész távozására megrendítő hatást keltett nemcsak hívei között, hanem Szászváros egész lakossága körében. Ennek a gyásznak és halált is leküzdő szeretetnek megindító dokumentuma Gergely Ferenc szászvárosi református lelkész cikke a „Szászváros és Vidéke” című helyi újságban. A cikk első részében a keresztény pap jellemzi az elhunyt rabbi rendkívüli egyéniségét, majd a következő sorokban emlékezik meg róla:

„Sokszor elnéztem öntudatos profilját, amelyben ott égett ez a két mélytűző szem, a méla sémita bánatok ablaka, honnan át bepillantathattunk egyenes, nyílt szívébe, a rezignáltságban is bizakodó optimizmusának kohójába. Szakálla most fehérlett éppen pátriárkhai ékességé, de — sajnos — nem válhatott olyanná, „mint a fehér gyapjú”. Erős, tagbaszakadt fizikumát csak a legerősebb kór bírta legyőzni, foglyul vivén a halálnak a tetterős, kemény férfiu.

Én mindig vonzódtam ehhez a kivételes intelligenciájú, igaz emberhez, mert szerettem volna, hogy optimizmusa s az ezzel együttjáró, fölény nyugodtsága, higgadtsága bennem is televény talajra találjanak. De e praktikus nevelői eredmény áhítózásán kívül delejserővel vonzotta lelkemet szeretetreméltósága, amelyiknek szuggesztív hatása alól még azok sem vonhatták volna ki magukat, ha őt megismerték volna, kik kultuszt csinálnak a hecchorgokból és a krisztustalan, brutális zsidó hajszából. Én meg vagyok győződve, hogy ennek az elrutított világnak diabólikus destruktora, a kereszténység paravánjai mögé rejtőzködő, antiszemita álkereszténynek is: másként értékelnék a fele-

Aliba

Irtá Giszkalay János

Nem gyávaságból tette azt, hiszen a béke hangos szószólója volt akkor is, amikor még senki sem kételkedett a szabadságharc győzelmében, nyíltan hirdette a meghódolást akkor is, amikor Jeruzsálemet már körülvevették Titus hadai és a végső pusztulás a küszöbön állott. Nem csekély lelki bátorság kellett ehhez, mert a szadságharcosok kétségbeesett elszántsága nem ösmert kegyelmet az árulókkal és lélekcsúszgatókkal szemben. Láttuk, hogyan végeztek a papi arisztokrata párttal, Jerusalaím utcáin. De Jóchanan ben Zakkait nem bántották. A vad patrióták tiszteletben tudták tartani az igaz meggyőződést még akkor is, amikor ez a meggyőződés egész életművüket támarta és tagadta meg — és leeresztett fegyverrel állottak meg az akkori zsidóság legnagyobb tudós tekintélye előtt. Sőt. Amikor már minden elveszett, és Jerusalaím hősei már utolsó csepp vérével, végső lehelletükkel védelmezték az alátörött szent falakat, akkor ők maguk, a zéloták segítették az agg tudóst, hogy kilophassa magát a városból. Jóchanan ben Zakkai koporsóba fektült, és négy tanítványa a vállán vitte ki mint egy halottat a város kapuján át, a római tábor felé. A kapuőrség parancsnoka Ben Batiach, zélotakapitány komor feszességgel tisztelgett a gyászmenet előtt és amikor az őrség legényei, hadiszokás szerint meg akarták vizsgálni a koporsó tartalmát, — mert hiszen Ben Batiach, az őrség vezetője visszaparancsolta őket. Ő tudta, hogy Jóchanan ben Zakkai fekszik benne.

A rómaiak ocsmány vérszomjazással ütöttek rajta minden zsidón, akit végzete a tábor kö-

baráti szeretet szent parancsszavát, ha egy egy ilyen nemes zsidó lélek belsejébe bepillantani kötelességüknek ismernék.

A világot politikai bolondgombák, otromba jelszavak, piroz zászlók, kampós krucofixumok nem boldogíthatják, mert ezt a világot csak a nemes egyéniségek, a szeretet által vezetett személyiségek válthatják meg csupán. Minden

Miklós herceg szerencsés autóbalesete

A csendőrség ismét feltartóztatatta utjában a herceget

(Bucuresti Bukarest, május 17. Rapid.) Miklós herceget autószerencsétlenség érte. Pításti felé utaztában autója árokba borult. Miklós herceg szerencsére idejében kiugrott az autóból és így semmi baja nem történt.

Érdekes, hogy utjában csendőrök ismét feltartóztatatták és igazoltatták. Mintán nem volt igazoló okmánya, bekísérték a csendőrségre, ahonnan azonban azonnal tovább utazhatott.

Befiltották a kényszerű vasúti balesetbiztosítást

Egy belga biztosító intézet ületi ötlete a közönség rovására

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Néhány nap óta a CFR utasainak kellemetlen meglepetésben volt részük a vasúti pénztáraknál. Az történt ugyanis, hogy biztosítási illeték címén 20—100 lejes pótdíjakat szedtek a megváltott jegy után, amelyek arányában az utasokat bizonyos összeg erejéig biztosították. Ennek ellenére, hogy az utasok legtöbbször tiltakoztak az önkényes megadóztatás ellen, a vasúti pénztárnokok, hivatkozással a CFR vezérigazgatóságának egy rendeletére, mégis levonták a biztosítási díjakat.

A hozánk beérkezett panaszok alapján ez ügyben érdeklődtünk a CFR kolozsvári igazgatóságánál, ahol azt a felvilágosítást kaptuk, hogy az illetékek beszedése állandósítva van ugyan, azonban ez korántsem jelenti azt, hogy az utasokat a biztosítási díj megfizetésére köteleznék. A belga érdekeltégű Európai Áru és Podgyász bizosító Részvénytársaság a CFR vezérigazgatóságával szerződést kötött, amelynek értelmében a társaság kötelezi magát arra, hogy a romániai vonalokon utazó közönséget minden baleset ellen bebiztosítja és ezért a vasutaknak bizonyos jutalót is fizet.

A biztosítási díjak 2 lejnél kezdődnek és ezért a félnek 10 ezer lej kártalanítást fizetnek. A legnagyobb díj 100 lej, amelyért félmilliót fizet ki a társaság. Az első pillanatban az utazó részére feltétlenül jó üzletet jelent, ha magát a vasutaknál bebiztosítja, azonban ha számolni kezdünk, csakhamar rájövünk arra, hogy a biz-

másféle megmozdulás csak a Sátán „permia”. A rombolásra, a nyomorúság terjesztésére. A Stern Adolf végása, tiszteletreméltó személyiséget azért küldi közibénk az Ur, hogy megmutassa a hályogos szemeknek, milyenné kell lennie az Isten képére teremtett embernek és hogy megértesse a Vazul-fülű sovénokkal, hogyan kell megbecsülnünk igazán egymást.”

tosítás legalább is van olyan jó üzlet a biztosító társaságnak, mint a félnek. Ha átlag számításba vesszük azt a minimális számot, hogy Romániában naponta tizezer ember vált jegyet és hogy ezek, tekintve azt, hogy a biztosítás 2 és 100 lej között mozog, átlag 20 lejt fizetnek biztosítási díjban ez naponta 200.000 lejt jelent, amely összeg egy hónap alatt 6 millió lejre növekedik fel. Azt pedig, hogy a biztosító társaság ennek legalább ötven százalékát is kifizetné kártalanítási díjképpen, nem valószínű, annak ellenére, hogy vasúti balesetek naponta előfordulnak.

A CFR vezérigazgatósága április elsején tette köze a biztosítási feltételeket és körülbelül ennyi ideje szedik is a jegyek után járó díjakat. Ennek dacára azonban még a mai napig sem értesültünk arról, hogy az utóbbi időben hábár volt egy-két vasúti szerencsétlenség, kifizették volna valakinak is a biztosítási összeget. Ugylátszik, hogy a CFR vezérigazgatósága erre rá is jött és az Európai Áru és Podgyász-bizosító Részvénytársaságot eltiltotta a biztosítási díjak további behajtásától, amiről táviratilag értesítette az ország összes vasúti pénztárait.

* Pal szatina legújabb és legértékesebb falinapára 100 lej az Uj Kelet könyvosztályában.

Kipállás ellen Podol

céltudatosságban és erőben évezredekkel túlszámnyalta a rettegett zsidó szabadságharcosnak, Gus Chalavnak és Bargiórának minden izzó Róma-gyűlöletét is.

Százesztendősénel idősebb volt Jóchanan ben Zakkai, amikor Javnéban megtelepedett. Közvetlenül ezután megtörtént a megrendítő katasztrófa: Jerusalaím elesett, a Templom elpusztult. Jóchanan ben Zakkai úgy érezte, hogy nincs ideje a gyászolásra. Ami elmúlt, az elmúlt, — rom és üstök csak rom és üstök marad még akkor is, ha könyvekkel öntözik. — mindaddig, amíg újraépítés meg nem kezdődik. És a zsidó államiság véres romjain Jóchanan ben Zakkai haladéktalanul hozzáfogott az újraépítéshez. Jerusalaím elesésével megszűnt a törvényes Szanhedrin, a legfőbb zsidó nemzeti törvényhozó és kormányzó testület. Jóchanan ben Zakkai, a köréje gyűlt tudósokból azonnal megalakította az új Szanhedrint, de úgy, hogy még csak a kontinuitás se szakadt meg. A Jerusalemi Szanhedrin örökét azonnal átvette a javnéi Szanhedrin. Nem volt az törvényes testület, nem is volt semmi végrehajtó hatalma, — de minden fegyveres végrehajtó hatalomnál nagyobb erő, az öntudatos fegyverem: és a zsidók tudtak és akarták és tudatos akarattal elismerték a javnéi Szanhedrin fenhatóságát. Sőt. A nagy nemzeti katasztrófa nem csak, hogy szét nem forgácsolta, de még egységesebbé, véglegesen egységesebbé tette, eggyé kovácsolta a zsidó népet. Az Állami élet idején, a jeruzsálemi Szanhedrinnek legjobb esetben is csak az ország területén belül volt hatalma és csak némi kísérletek történtek abban az irányban, hogy a szétszórtában élő zsidóságot is bevonják az egységes zsidó nép sorsközösségébe. Említettük a templomadók esetét.

(Folyt. tása következik.)

Könyvárado

„A férfi és meg egymást, A nő férfit

Egész prospektus-áradat, amelyekben nagyhangúan nést és ujrakiadását reklámiadó-cégek, melyek réblémával általában, részben szexuális problémával attól, hogy a szexuális kellő érdeklődésre tarthat a könyvkiadó jelen offerégletet igyekszik kielégíteni mely bucszóban van élte ideológiái ő s mely új etikai orientációt keres lendülettel veti reá magát tériumára, a szerelmi élet

Bizonyos, hogy ez a egészen egységesez folyamat mézettelenes állapotban relmet megfeszította nagy érthető vonatkozásaitól, a csolaban, akit ködből szö demonológia rémme élve romantika titokzatosságai hogy a természet egy örök zálogat látná egy a ban a lóban is. France mélyeszes pillantása talá bele abba a betegség mie kéták rajongása teremtett a szenvedéseknek, tévelygataának olyan borzalmai ségre, mely úgy terjedelen egyemény pestis járván Hogy is mondja France hogy bűnne nyilvánítottá szemében is, akik egyetl mézettelük.”

Mélyeszes és keszerrümai társadalmi strukturán többre becsüli az ösztönné s mely perverz gyönyörűs amikor hivatalnul erkölcsőának jogot, de csodálatos kenés módszereit, amikor sző. A szerelmi élet és a tos erkölcsök körülbelül a földünkön, mint elány néplát és gazdasági berendezk valami van a világon, ami az általános (s), mint épp ezen nemcsak a faj és a g ségétől függnek formái, ha vérségi, intelligenciabeli és határoznak meg a tesznek tulszenzibilis és a szerelmi

Azok a könyvek, mely nek új kiadásra, leginkább szexuális viszonyokat ve jában bizonyos biológiai és talására szorítokoznak, anél egyidejűleg analízis alá v mckat, melyek okozói a m adottságokosak. Elismerjül szempontjából ez a helyer megek a szexuális problé ságuk kielégítését keresik, nek, hogy mai életünk ne diáinak és konfliktusainak

Az újonnan kiadandó nagyobb érdeklődésre d Professor könyve: „A mely minden tudományos szerűen tárgyalja a nő, fő testével, lelkével, erotikájá ket és egyben elmúlt korozuális életével is foglal mint ismeretanyag — a k ből köve kezdetve — a kö minden enciklopédikus ism dekelhet.

Hasonlóan enciklopédik Ivén ismert könyve, a „E mely most új, javított kiá piacra.

Egészen más, tisztára jelentőségű a tragikusan e új kiadásra kerülő könyve című, mely egy egyaltált, letet lihegő zsidó férfiú

Könyváradat a nőkről

"A férfi és a nő sohasem érthetik meg egymást, mert mindegyik mást akar. A nő férfit, a férfi nőt." *Karinthy*

Egész prospektus-áradat fekszik az asztalomon, amelyekben nagyhangúan olysn könyvek megjele-
nését és újradíadását reklamirozzák be nagy könyv-
kiadó-cégek, melyek részben a szexuális pro-
blémáival általában, részben pedig a nővel, mint
szexuális problémával foglalkoznak. Eltekintve
attól, hogy a szexuális kérdés minden időben
hellyel érdeklődésre tarthat számot, kétségtelen, hogy
a könyvkiadók jelen offenzívája korszerű szükség-
séget igényelnek kielégíteni. Minden erjedő kor,
mely bűnszóban van éltető tradíciótól és hervadó
ideológiaiól s mely új gazdasági, társadalmi és
etikai orientációt keres lázasan: fölöttébb nagy
jelentéssel veti reá magát az élet legnagyobb misz-
tériumára, a szerelmi léttel kapcsolatos kérdésekre.

Bizonyos, hogy ez a tulzatt érdeklődés nem
egészen egészséges folyamat. Nyilván abból a ter-
mészetellenes állapotból nyeri eredetét, mely a sze-
relmet megfosztotta nagyon is emberi és nagyon is
érthető vonatkozásaitól, különösképen a nővel kap-
csolatban, akit kédből szőtt fátylakkal, a középburi
demonológia rémmeisével, a természettudományos
romantika titkoszasságaival ruházott fel, ahelyett,
hogy a természet egy spontán ékarsát, az élet
örök zálogát látná ugy a szerelemben, mint magá-
ban a nőben is. France ragyogó szellemessége és
mélyeséges pillantása talán a legtalálóbban világít
bele abba a betegség misztikumába, melyet az asz-
kéták rejonása teremtett meg és megteremtívén:
a szenvedéseknek, tévelygéseknek és gonosz képmu-
tatásnak olyan korzalmait szabadította sz ember-
ségre, mely ugy terjedelemben, mint intenzitásban
egymélyen pestis járványnál is rombolóbb volt.
Hogy is mondja France? „A szerelmet, azáltal,
hogy bűnné nyilvánították, vorzová tették azok
szemében is, akik egyébként nem szerelmes ter-
mészetűek.”

Mélyeséges és korszerű igazság, kifejezője egész
mai társadalmi strukturáknak, mely a hazugságot
többre becsüli az őszönél és a természetességnél
s mely perverz gyönyörűséggel forgatja ki szemeit,
amikor hivatalosan erkölcsbíráskodásra vindikál ma-
gának jogot, de csodálatosan érti a leplezés és el-
kenés módszereit, amikor saját kiadé játékaikról van
szó. A szerelmi élet és a szerelmi léttel kapcsola-
tos erkölcsök körülbelül annyi formában találhatók
földünkön, mint ahány nép, kultúra, vallás, égbaj-
lat és gazdasági berendezkedés virágzik. Kevés olyan
valami van a világon, ami annyira nehezen bírná el
az általánosítást, mint éppen a szexuális élet, hi-
szen nemcsak a faj és a gazdasági struktúra mily-
ségétől függnek formái, hanem az egyéntől is, a hit
vértégek, intelligenciabeli és idegrendszeri adottságok
határozzák meg s tesznek hol közömbössé, hol pedig
tulzenbiliséssé a szerelmi problémákkal szemben.

Azok a könyvek, melyek most sergestől kerül-
nek új kiadásra, leginkább az Európában uralkodó
szexuális viszonyokat veszik vizélgatul alá s nagy-
jában bizonyos biológiai és morális tények konsta-
tálására szorítkoznak, anélkül, hogy e konstataciókkal
egyidejűleg analízis alá vennék azokat a motívum-
okat, melyek okozói a már merev tényné alakult
adottságok. Elismerjük, hogy a népszertéség
szempontjából ez a helyesebb módszer, mert a tö-
megek a szexuális problémákban inkább kíváncsi-
ságuk kielégítését keresik, semhogy arra törekedné-
nek, hogy mai életünk nagy szenvedéseinek, tragé-
diáinak és konfliktusainak okait is tisztába jöjjenek.

Az újonnan kiadardó kiadványok sorában leg-
nagyobb érdeklődésre *dr. Bauer A. Bernhard*
professor könyve: „A Nő” tarthat számot,
mely minden tudományos nagyképség nélkül, nép-
szerűen tárgyalja a nő, főleg pedig az európai nő
életével, lelkével, erotikájával kapcsolatos ismerete-
ket és egyben elmúlt korok és távoli országok szex-
uális életével is foglalkozik. Kétségtelen, hogy
mint ismeretanyag — a könyvről szóló prospektus
ból kö-e kezelve — a könyv komoly érték, amely
minden enciklopédikus ismeretre törekvő embert ér-
dekelhet.

Hasonlóan enciklopédikus jellegű a *dr. Bloch*
Iván ismert könyve, a „Korunk nemi élete” című,
mely most új, javított kiadásban kerül a könyv-
piacra.

Egészen más, tisztára filozofikus és szociológiai
jelentőségű a tragikusan elhunyt *Otto Weininger*
új kiadásra kerülő könyve: „A nem és jellem”
című, mely egy egyszálit, családitt, bosszút és gyű-
löletet lihegő zsidó férfi munkája s épuy magán

hordja a zsidó extrémítás bélyegét, mint ama hir-
hedt, a zsidóságról írott könyve, melyet a modern
antiszemiták — kecerd gunyja a sorsnak, — pro-
panda-könyvként terjesztenek szerte a világon.
Weininger egynemely megállapítása a nőkről két-
ségtelenül helytálló. De híján van annak az első-
rendűen szociológiai megfontolásnak, mely már
Taine-ban, tisztára intuitíven felvilgított, hogy min-
den bűn és minden erény — társadalmi produktum,
a viszonyoknak és a hajlambeli meghatározottságok-
nak keveréke, melyet az egyéni diszpozíciók enyhí-
tenek, fokoznak, elszíntelenítenek, de lényegében nem
változtatnak meg.

Mai társadalmi és etikai berendezkedettségünk
kétségtelenül egy csomó tévelygés és betegség me-
legégya, melyeknek legszenvedélyesebb és legszen-
vedésebb hajléai a szerelmi élet mámoros ágin-
élik ki magukat. De ha a nő hiu, irigy, hisztérikus,
vagy önzően számító, — ezért legkevésbé ő felelős,
de inkább az a társadalmi rendszer, mely a nő
hajlamait, legtisztább emberi és fizikális ösztöneit
hazug és hegyetlen béklyókba szorítja, kiélési le-
hetőségeit vagyoni és szociális viszonyaitól teszi
függvé, nemi rabszolgává és embertelen gyönyör-
tárggyá neveli, egyben pedig szabad zsákmányul
dobja oda a vagyoniilag független és jól biztosított
férfi örömeinek.

Ezektől a szociális megfontolásoktól teljesen

mentes *Otto Weininger* könyve, amelyet éppen
ezért aligha nevezhetünk másnak, mint zseniális
tévedésnek. A nőgyűlölet ép oly érthetetlen, mint
a romantikus nőhódolat. Biológiai eltéréstűntön ki-
vül, — mely meghatározza szexuális vonzóda-
saink utjait, — a nőt mégis elsősorban embertár-
sunknak kell tekintenünk, részeseiként küzdelmeink-
nek, mámorainknak és szenvedéseinknek. Voszó
parinere a nő az élet végtelenségébe vetett hitünk-
nek, csüggedéseinknek, csalódásainknak, egyben
harcos féli, skivel az örök harcot: a szerelmi élet
harcát vivjuk meg.

A nőt emberi vonatkozásaiban eddig misztikus
fátylak távolították el tőlünk és rabszolgálcncok
közötték mellénk a közös gályára. Hogy a gályáról
menekülhessünk, hogy mindörökre lerázhassuk a
ragigát, ahhoz az emberré vált nőre van szük-
ségünk, aki, — ha biológiai adottságainál fogva
más is, mint mi, — a nagy sorsközösségből nem
kapható ki.

Uj társadalmi struktúra, új nevelési módszer
kell csupán — és mindezek a gátak, skrupulusok,
bűnök és betegségek, melyek ma annyi gonosz
szenvedésnek, tévedésnek — éppen a szexuális
élet terén — forrásai, elsőpródnak, semmivé lesz-
nek, miként régmúltak kulturái és hiedelmei,
melyekre most mosolyogva néz vissza a huszadik
század embere. *Salamon László*

Marx volt kancellár az új német miniszterelnök

A régi kormány összes tagjai megtáriják eddigi tárcáikat

(Berlin, május 17. Az *Uj Kelet* tudósítójá-
tól.) Geszler birodalmi hadügyminiszter után
Adenauer kölni polgármester is visszaadta kabi-
netalakítási megbízatását. Hindenburg köztársá-
sági elnök erre Marx volt kancellárhoz fordult,
aki a Luther-kabinetben mint igazságügyimi-
niszter a katolikus centrumot képviselte. Marx
a volt kormányzó koalíció pártjaival rövid tár-
gyalás után közölte Hindenburg elnökkel, hogy
a kancellárságot e pártok megtárijátára alapján
vállalja és hajlandó az eddigi kormány válto-
zatlan megárijásával, annak élére állni. Hin-
denburg elnök erre szonnal aláírta Marx kan-
cellári kinevezését, amely még a mai hivatalos
lapban megjelent.

Marxuak, aki a legutóbbi elnöki birodalom-

választásnál a demokratikus baloldal jelöltje
volt Hindenburg jelöltségével szemben, igen jó
neve van német politikai körökben és kineve-
zése külpolitikailag is a német birodalom békés
tendenciáit hangsúlyozza. A Marx-kabinet ki-
nevezésével kapcsolatban a német sajtó legna-
gyobb része erősen dicséri Hindenburg elnök
alkotmányos érzését, mely az ősz elnököt ezut-
tal is alkotmányos formák szigorú megtárijá-
sával a kormányválság legjobb megoldásához ve-
zette. Politikai körökben bizonyos pikantiáit
is látnak abban, hogy Hindenburg elnök má-
sodik kancellárjává éppen azt a Marx doktort
nevezte ki, aki a köztársasági elnökség meg-
nyerésére irányuló küzdelemben a legerősebb
ellenfele volt.

Tűzvész martaléka lett a regátbéli Bacau

Kilencezer ember maradt hajléktalan és munka nélkül. Leégett utcák, üszkös gyártelepek, halottak és sebesültek jelzik a katasztrófát

(Bucuresti-Bukarest, május 17. Az *Uj Kelet*
tudósítójától.) Bacauban tegnap hatalmas tűz-
vész pusztított, amely miatt eddig mintegy kil-
encezer család vált hajléktalanná és több ezer
munkás maradt kenyér nélkül, illetve munka
nélkül. A tüzről egyébként a következőket je-
lentik:

Vasárnap délután tüzet fogott a Goldenberg-
féle hatalmas faanyag-raktár. A tűz pillanatok
alatt lángba borította az egész telepet, sőt a
szél miatt az, elharapódzott annyira, hogy több
utcában egymásután bukkantak fel lángnyelvek
egyes épületekben. A csekélyszámú tűzoltóság
ugyszólván tehetetlenül állott a tüzzel szemben
és ezért a ploesti, romani és később a fővárosi
tűzoltókat hívták segítségül. Rendkívül erőfe-
szítéű oltási munkálatok után sikerült a tüzet
ma délelőtre lokalizálni. A kár óriási, különö-
sen, ha a sok leégett gyártelep produkció-csök-
kenését vesszük figyelembe. Leégett a

Gorsz és Singer féle fatelep,
Kálmánovics műmalom, a
Fildermann-szappangyár, számos petró-
leumfinomító és a posta.

E pillanatig még nem lehet tisztán látni,
hogy mi minden esett a tűz martalékául. Az
első jelentések szerint 1000 épület égett le
és 9000 család maradt lakhely nélkül. Leégett
a Bulevardul Carol, a Beftei, Bocai, Piatra,
Tunul és Ober-utca. Számos sebesült és halott
áldozata is van a tűzvésznek.

Ujabb részletek szerint a tűzvész a fűrés-
gyár konyhájában keletkezett. Hatalmas szél-
vihar szitotta a lángokat, amelyek hirtelen át-
csaptak az egész gyárra, majd a szomszédos Kalma-
novics-malomra, innen pedig a régi zsidó vá-
rosrész ócska házaira. Délután 2 órakor már
az egész utca lángokban állott. A szörnű vi-
har a szikrákat mind távolabk repítette és a

közeli utcák házai is sorra meggyuladtak. A
lakosság között óriási pánik tört ki, jajgatva
igyekezett mindenki menteni, amit lehetett. A
hatóságok tehetetlenül álltak a tűz óriási ará-
nyával szemben. Távirón és telefonon kérték
segítséget a közeli városokból.

A tűz akadálytalanul terjedt tovább másfél
kilométer vonalon és elhamvasztotta az egész vá-
rosrészt. Estefelé a lángok elérték a Fildermann-
malmot is, amely Moldva egyik legnagyobb
és legnagyobb malma. Itt csak az iroda és egy
raktár pusztult el. A másik irányba a lángok
elhamvasztották a Singer-féle posztógyárat, majd
a Gross-féle posztógyárat is. Este érkeztek kü-
lönvonatokon a romani, jasi és focsani tűzoltók,
majd autobuszukon és automobilon a piatrai,
buhusi és más tűzérsegek. Ejjél felé lehetett
csak az oltás munkáját szabályozni és éjjel 3
órákor sikerült a tüzet lokalizálni a börgyárnál.
A lokalizálás a vihar megszűntének is köszön-
hető és annak, hogy a tűz a város végéhez ju-
tott. Az oltás munkájában 2000 ember vett
részt.

Az egész város a gyász pánikszertü képét
mutatja. A kár felbecsülése még lehetetlen.
400 ház égett le, többnyire szegény emberek
lakóházai és néhány nagyobb ház is, továbbá
több nagy gyár. A károsultak nagyobbrésze
zsidó kiskereskedő és iparos. 2000 ember ma-
radt fedél nélkül. A hatóságok kiűritették a
kaszárnyákat és a katonákat sátrakban helyez-
ték el a mezőn, a hajléktalanokat pedig a ka-
kaszárnyákban szállásolták el, amelyeket meg-
töltöttek a szerencsétlenek jajgatásai. Igen sok
munkás munka nélkül maradt a gyárak elpusz-
tulása következtében. A hatóságok és a lakos-
ság vezetői segélybizottságot létesítettek a leg-
szükségesebbek beszerzéséhez.

Sátán „permi-
terjesztésére. A
néltő személyisé-
Ur, hogy meg-
milyenné kell
tt embernek és
lá sovénnekel,
azán egymást.”

te
t
g érte. Pitsati
t az autóból és

után nem volt
zathott.
osítást
ására
ó tizlet a bizto-
s számot, hogy
ber vált jegyet
ogy a biztosítás
g 20 lejt fizeta-
p 200.000 lejt
a alatt 6 millió
hogy a biztosító
százalékát is ki-
nem valószínű,
lesetek naponta

április elsőjén
eket és körül-
gyek után jár
még a mai na-
y az utóbbi idő-
zerencsétlenség,
biztosítási össze-
zérigazgatósága
u és Podgysz-
iltotta a bizto-
amiről távira-
asuti pánztárit.
kkeltesebb fal-
vosztályában.

Podol

ezredekkel tul-
adságharcosnak,
k minden izzó
t Jochanán ben
lepedett. Köz-
megrendítő ka-
emplom elpusz-
gy érezte, hogy
mi elmúlt, az
rom és üszkös
kel öntözik. —
nem kezdődik.
jain Jochanán
kezdett az ujra-
nagszúnt a tör-
zsidó nemzeti
ilet. Jochanán
sokból azonnal
de ugy, hogy
dt meg. A Je-
nnal átvette a
törvényes tes-
ajtó hatalma, —
hatalomnál na-
mat: és a zsidók
arrattal elősmer-
óságát. Sőt. A
ak, hogy zét
esebbé, végleg
vácsoolta a zsidó
a jeruzsálemi
csak az ország
csak némi ki-
nyban, hogy a
s bevonják az
be. Említettük

A CIONISTA SZERVEZET HÓNAPJA

Múlt és jövő

Irta: dr. M. Eder,

a cionista világszervezet végrehajtóbizottságának tagja

Abban az időben volt, amikor a kelet-európai zsidók barbár elnyomatása a nyugati államok népeinek és kormányainak szimpátiáját fölébresszette, amikor a nyugati országok legtöbbjében a zsidók már elnyerték polgárjogaikat, amikor a keresztényvallásnak között a más-hittűekkel szemben való türelmesség szelleme egyre terjedt, amikor már azt gondoltuk: ime egy lépés csak és a fölvilágosodottság új atmoszférája meg fogja teremteni a zaklatott életű keleti zsidóság számára is a nyugodt letelepülés és fejlődés lehetőségét és az új világ igazságossága helyrehozza az elmúlt világ igazságtalanságait.

Abban az időben, amikor a zsidóság az öök országába való visszavágyódást csak imáiban és költeményekben ismerte, amikor a visszavágyódásnak még semmi reális alapja nem volt, hirtelen ez a vágyódás hallatlan energiává, tudatos életté változott, új erőket teremtett meg a konkrét követelések megvalósulására. Mert Oroszországban újra fölújultak a pogromok és ha a spanyol és portugál üldözések az üldözötteket arra bírták, hogy a keletre fekvő országokban keressenek menedéket, úgy a múlt század nyolcvanas éveiben a zsidóság az autonómiáért küzdött.

1848-ban kezdődtek a keleti zsidóság súlyosabb megrázkódtatásai és egy fél évszázaddal későbbben 1897-ben ült össze az első cionista kongresszus.

Herzl szemjele összefogta a széjjeltagolt, az izolált zsidó közösségeket, összefogta őket egyetlen népközösséggé. Hatalmas kifejező erővel tudta fölfrisíteni a próféták magasztos ideáljait. Ami eddig parciális meghatározottsággal bírt, abból Herzl egyetemlegességet csinált. Herzl szavára már nem maradt helyet keresett magának a zsidóság, hanem Izráél közösségének újjáépítése felé törtett. És ilyen módon jött létre a cionista szervezet. Ez volt az instrumentum, amit Herzl megteremtett az új zsidó intellektus, az új zsidó embertípus számára. Alapjában véve a cionista szervezet nem egyéb, mint a tudatos zsidó közösség. A szervezet maga a cselekvő zsidóság. Cselekvésének értelme pedig: a zsidóság újjászülése, politikai objektuma pedig Izráél visszatérése a népek közösségébe. A cionista szervezet minden zsidó jóllehet nem minden zsidó tagja a szervezetnek. Sikkelfizetőnek lenni jelenti, hogy a cionista ideált szívvel és lélekkel támogatja, aki a sikkelt követi.

A szervezet tagjai megérzik az erőt, a melegséget és világosságot, ami kisugárzik a testvéri közösség e nagy instrumentumból, megérzik a nagy kölcsönös célok hatalmát és könnyen legyűrűk meg a szervezetek apró akadályait és köznapiságait. A sikkelfizető élvezi a közreműködésnek boldogító tudatát, a munka szép örömeit és csak lesajnálni tudja azokat, akik e nagy időben félreállanak, akik kényelemben, páholyból nézik a nagy munkát. Am a kényelem unalmát és utálokást okoz, míg gyarapodást és friss értékeket csak a munka tud teremteni.

Az első cionista kongresszus egy negyedik évszázaddal ezelőtt ült össze és ime ma már a Népszövetség és az Egyesült Államok hivatalosan szankcionálták programját. Egy emberöltő alatt Palesztina bevándorló országa lett mindazon zsidó tömegeknek, amelyek gazdasági nyomás, vagy üldözések miatt kénytelenek elmenekülni hazájukból.

Azzal, hogy elismerték erkölcsi jogunkat Palesztinában való nemzeti otthonunkra, reánk is kötelező háral a népekkel szemben. Kötelességünk a nemzetek jogait elismerni, kötelességünk minden lelki és szellemi erőnkkel a népek kölcsönös megértésére törekedni.

A petrozsényi Adon-Barisszia

Az Ijjar-akcióval kapcsolatban április 24-én rendezte meg a petrozsényi zsidóság élénk érdeklődése mellett első propaganda-előadását. Horváth Samu ros rison nyitotta meg lelkes szavakkal az előadást, rámutatva az Ijjar-akció és a cionista szervezet kiépítésének fontosságára. Rosenberg Zsigmond Gor-

don költészetét ismertette, Klein Marci, Szilágyi Klári, Nussbaum Juci héber költők verseiből szavaltak. Zeichner Nándor „A mózesi tanok és a

tudományos antiszemitizmus”, Horváth Samu „A zsidó művészetekről” és Hammer Vilmos „A zsidó psziché” címmel tartottak mélyeszantó előadásokat.

Az új Palesztina

a jelenkori társadalmi problémák szemszögéből

Dr. Kohn Hillel előadása az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség vitaestélyén

(Cluj Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Az Erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kulturális bizottsága második előadásorozata keretében szombaton este megtartott vitaestélyén dr. Kohn Hillel tartotta meg előadását „Az új Palesztina a jelenkori társadalmi problémák szemszögéből” címmel.

A kiváló előadás valóban mély tudomány eredménye volt, amelyet a közönség fokozott érdeklődéssel hallgatott meg. Előadó mindjárt előadás kezdetén azt a megállapítást tette, hogy korunk legaktuálisabb és legjelentősebb problémája a szocializmus. Ez a szocializmus a marxizmus tanai köztül jegecesedik ki. Ezeket az elveket az európai gazdasági adottságok alakították ki, melyeket viszont egy évszázadon keresztül anarchikusan fejlődő gazdasági élet eredményezett. Ez nem mindig volt így, volt idő, amikor az európai primitív népek körében is a kollektív élet volt a domináló, amelyet a római államesszme szarint kialakuló osztályuralom váltott fel. Ez a tény hozta létre, illetőleg tudatosította az osztályharcot és az osztályharc céljaként a termelészervezők szocializálásának, mint a mai gazdasági elnyomatásból való kiszabadulásnak gondolatát.

A marxi mozgalom alapjában véve a mai anarchikus termelési rend elleni lázadás gondolata. Ezután az előadó részletesen ismerteti az utópisztikus szocializmus gondolatmenetét, majd rámutat arra, hogy a mai osztályharc régen elvesztette annak lehetőségét, hogy harc nélkül, a társadalom organikus fejlődésén keresztül lehessen a társadalmat megreformálni. Ezzel a gondolattal szemben a reakció merésze áll, mely semmi kompromisszumot el nem ismer. Bizonyos azonban, hogy a reakció nem fogja tudni Európát kiragadni a kátyúból.

Előadó ezután azt hangsúlyozza, hogy a marxizmus csak az ipari termelés bajait van hivatva megszüntetni, de nem ad lehetőséget a leghatalmasabb termelési eszköznek: a földnek szocializálására. Holott a földön túlnyomó részben vannak az olyan földterületek, melyek igen csekély ipari termeléssel rendelkeznek és így a marxizmus nem képes arra, hogy az agrárproblémákat megoldja.

Ezekbe a problémákba — hangsúlyozta ki az előadó — a történelem különös alakulása folytán belekapcsolódik Palesztina is. Egy szocialis reform, vagy berendezkedés annál gyorsabb és sikeresebb, minél egyszerűbb gazdasági viszonyokra vonatkozik. A zsidó nép kétezeréves bolyongás után elérte azt, hogy népi jellegét megőrizve, sajátos gazdasági sorsa folytán nem merült el a merev osztálytagozódásban. Ezt bizonyítja az a körülmény is, hogy a palesztinai szocializmus elsősorban nemzeti. Bár ez a szó, hogy: „nemzeti”, teljesen lejárta magát Európában, Palesztinában a nacionalizmus kötelezettséget jelent egy nép részéről azzal a földdel szemben, amelyet magának vall. A palesztinai munkásság osztályharcra a malária, a terméketlenség ellen feszül: A zsidó nacionalizmus tehát értékes korrekívuma a közéletű nacionalizmusnak, mert benne értékes alkotó erők nyilatkoznak meg.

Egy másik jellemvonása a palesztinai szocializmusnak az, hogy nem célja a termelési eszközök szocializálása, hanem az egész termelési folyamatnak aluól felfelé való kiépítése. Így egy új kollektívizmus fejlődik ki, melyből hiányzik az az európai adottság, amely a maga koncentrált ipari termelésével, óriási méretű gépeivel és üzemeivel maga formálja és irányítja az emberi együttműködés formáit és determinálja a mozgalmakat. Palesztinában megfordítva van. Miután itt minden előlöl kezdődik: az országépítők maguk állapítják meg a termelés legfontosabb ágát, az együttműködés és elosztás módjait.

Előadó ezután részletesen vázolja a Balfour-deklaráció óta keletkezett palesztinai zsidó termelési szövetkezeteknek és kvucáknak életét és rendszerét s a mezőgazdasági termelési közösségek után az építő ipart ismerteti.

A legbiztosabb jelenség az — mondotta az előadó — hogy a mezőgazdasági telepek és városok munkásai között szoros kapcsolat áll fenn. Az a sok gondot okozó ellentét, amely Európában falu és város, a paraszt és a városi munkás között fennáll és amely oly gyakran volt akadály Európában a szocialis reformok keresztülvitelének —

Palesztinában egész bizonyosan nem fog kifejlődni. Valószínű, hogy a mezőgazdasági iparban, a házi iparban és kézműiparban is keletkezni fognak olyan kooperációk és létrejönnek olyan megoldások, amelyek az eltérő népeket, vagy az egyéni érdekek kialakulását meg fogják előzni. Mindezek a berendezkedések annál is inkább nagyjelentőségűek, mert utuntatásul szolgálhatnak az európai szocialis mozgalmaknak oly kérdésekre, melyekkel a marxizmus nem foglalkozik, továbbá támpontot nyújt arra a meggyőződésre, hogy a primitív gazdasági életű élő népek, főleg az ázsiaiak, magyjodásukat a marxizmustól függetlenül is megtalálhatják.

Az, ami ma Palesztinában folyik, igazi élet és fejlődés, amit éppen az előbb elmondottak igazolnak, amelyekről távol áll minden dogmatizmus, ellenben telve van praktikus érzékkel és mozgásonysággal. Szocialis szempontból pedig már csak azért is nagyjelentőségű a palesztinai kvucákon kialakuló kollektívizmus, mert ezeken a férfi teljesen egyenrangú munkatársra a nőnek, ahol a családteremtés európai intézménye teljesen ismeretlen fogalom. A gyermektartás is teljesen új alapon nyugszik. A gyermeket már egész korán a közös napközi otthonokba adják, ahol erre leghivatottabb és a gyermekkel való foglalkozáshoz leginkább vonzó, egy vagy több tapasztalt nőre bízák. Ez a rendszer talán szokatlannak látszik a mi társadalmunk előtt, pedig ha kissé utána gondolunk, észrevehetjük, hogy itt Európában a jobbmodu családokban szintén a napközi otthon nevei a gyermeket, csak ez a napközi otthon hához van szállítva és egy nem mindig hivatott családre van bízva, míg a szegényebb családoknál a napközi udvar, vagy a napközi utca végzi el ezt a feladatot.

Ha mindezeket a jelenségeket egységesen akarom szemléltetni — fejezte be előadását dr. Kohn Hillel, — akkor képletesen azt mondhatom, hogy Palesztina a higiénia országa. Európa beteg s ágya körül az orvosoknak s részben a csodadoktoroknak sereg áll. Politikusaik a beteg nemzetet, nemzetgazdasáinak a beteg gazdasági életet és válságokat, a tényleges orvosok a beteg egyént akarják meggyógyítani. Ilyen orvosszerek mutatkozik a marxizmus is. Palesztina új terepuma s az új zsidó társadalom lépésről-lépésre haladva önködi azon, hogy minden megbetegedést megelőzzön...

A negy tetszéssel fogadott előadást Boskovits József elnök szavai vezették be, aki rövid visszatekintést vetett a legutóbbi előadásra. Felhívja a kolozsvári zsidóságot, hogy az idej nehéz körül mények között lezajló Ijjar-akciót a sikkelfizetés sikerre vitelével mozdítják elő.

Majd az előadás után vita kezdődött, melynek során először dr. Pollák Sándor szólalt fel, aki szerint a zsidó nagytöke is nagyban hozzájárult a palesztinai kollektívizmus kialakításához, így pl. Bot schild. De a többi zsidó gazdaság is nagy szocialis érzékről tetek bizonyosodást s így Palesztinában a marxi értelemben vett szocializmusnak nincs meg a harcot involváló ellenpólusa: a rideg töke.

Krausz László előadóval szemben hangoztatja, hogy éppen a marxizmus tanítja, miszerint minden társadalmi alakulás a gazdaságföldrajzi adottságok eredménye s ha Palesztina e tekintetben el is tér Európától, ez éppen a marxi teóriát igazolja. Uj Zsánd példája is ezt igazolja, ahol Anglia éles előrelátással alkalmazta a georgizmust, mint e terület viszonyainak legmegfelelőbb termelési formát.

Ausländer Lajos szerint Palesztinában nincs szükség osztályharcra, mert itt a tökéis is hajlandó munkássorba állani, ha kell.

Dr. Fischer József hangsúlyozza, hogy a zsidó lélektől sohasem állott távol a kollektívizmus, éppen ezért nem látja végzetesen eltérőnek a Krausz László és az Ausländer Lajos más-más felfogását. Szerinte Palesztinában a kollektívizmus és az individualizmus kombinációja hozza meg majd a megoldást.

Kohn Hillel dr. a felszólalásokkal kapcsolatos reflexiója után a nagysikerű előadás véget ért.

A következő előadást Weinberger Nándor fötitkár tartja „A cionizmus keletkezése és lényege” címmel.

Bónis p

A kihallgat

Windischg (Budapest, máj 17.) Teleký Pál ság Zadravetz pü ügy folytatólagos sere Zadravetz e gysországi irredett meg Windischkel igyekezett az csapatokat össze csak akkor esett nála volt. Annak folytatta Zadravgrätz volt a vezető. Több ízben volta bizalomba letéve hamis frankosok vállaltam, anélkül tartalmáról. Késő tal ember jött h az akció vezetői teljesíteni fogják felnyitotta a ládák, hogy hamis Mi mindjárt hu is kijelentették, résztvenni. Elm tam neki, ho fia talemberék i kulcsot, hogy u

Amikor vannak a ládák szó arról, hogy mány van?

Nem tud a püspök — nem volt. W semmi ilyen n Zadravetz kijelentette, h a valóságot.

Ezután bá tására került a miniszterelnök meg, mert ro hogy a vezető tetelezenek i gondolta, hog pletykának t alelnök hossz tényleg van tervekkel fo része nincs e

Sztrache tette e Bethl zést valaha, hogy tudom lenti, hogy e sonló oázást rése után ö eszközlőjön azt közölte lehetetlen, d adott Nádos és skadályo Perényit m

Friedric 1922 elején nagyságu f később W neki, hogy a van a ko György sz nisterelnök — Lát kérdi az e — Fiz mert felm néztem m hogy Nád

Bónis más alól. sítését az zásból er az emlé

Bónis páttert mentesítették a vallomás alól a frankhamisítási ügyben

A kihallgatottak tulnyomórésze Bethlen miniszterelnök érdekében vallott. Windischgrätz herceg továbbra is elzárkózik minden felvilágosítás elől

(Budapest, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Teleký Pál gróf vallomása után a bíróság Zadravetz püspököt halgatta ki a frankhamisítási ügy folytatásában. Az elnök kérdése Zadravetz elmondta, hogy a nyugatmagyarországi irredenta leszerelés után ismerkedett meg Windischgrätz-cel, aki óriási összegekkel igyekezett az onnan visszaérkező irredenta csapatokat összetartani. A frankhamisításról csak akkor esett szó köztük, mikor a láda már nála volt. Annak az irredenta akciónak, — folytatta Zadravetz — amelynek Windischgrätz volt a vezetője, én mandatóriusa voltam. Több ízben voltak nálam nem elrejtve, hanem bizalomba letéve értékes dolgok és iratok. A hamis frankosokat tartalmazó ládát is örömmel vállaltam, anélkül, hogy tudtam volna annak tartalmáról. Később Rába vezetésével több fiatal ember jött hozzá, akitől esküt vett ki, hogy az akció vezetői által rájuk bízható feladatokat teljesíteni fogják. Az eskü kivétele után Rába felnyitotta a ládát, amikor megépeitessel látták, hogy hamis francia ezresek vannak benne. Mi mindjárt huzódostunk a dologtól, az ifjak is kijelentették, hogy ilyesmiben nem lehet résztvenni. Elmentem a herceghez, megmondtam neki, hogy visszalépek, visszalépnek a fiatal emberek is s azzal adtam vissza neki a kulcsot, hogy ügyis elúszom.

A kormány szerepe

— Amikor megtudták, hogy hamis ezresek vannak a ládában, — kérde az elnök — volt-e szó arról, hogy ennek háta mögött a kormány van?

— Nem tudok erről semmit, — válaszolja a püspök — én előttem soha ilyesmiről szó nem volt. Windischgrätz sem tett előttem semmi ilyen nyilatkozatot.

Zadravetz vallomása után Windischgrätz kijelentette, hogy az minden tekintetben fedi a valóságot.

Ezután báró Perényi Zsigmond kihallgatására került a sor, aki elmondja, hogy Bethlen miniszterelnök ismert levele kellemetlenül lepte meg, mert rosszul esett neki az a föltevés, hogy a vezetősége alatt lévő szövetségről feltételezzenek ilyen tüzelmekeket. Ő kezdetben azt gondolta, hogy a miniszterelnök rosszindulatú pletykának ült föl. Később azonban Szörtsey alelnök hosszas faggatására bevallotta, hogy tényleg vannak olyanok, akik frankhamisítási tervvel foglalkoznak, öneki azonban aktív része nincs ebben a dologban.

Sztrache főügyésznek azon kérdésére, hogy tette-e Bethlen miniszterelnök olyan megjegyzést valaha, amelyből azt lehetne következtetni, hogy tudomása van a dologról, Perényi kijelenti, hogy előtte soha ilyen, vagy ehhez hasonló célnást nem tett. Mikor Szörtsey beismerése után ő megérte Prónay államtitkárt, hogy eszközöljön ki számára Bethlennél audienciát, azt közölte vele, hogy a genfi ut miatt ez már lehetetlen, de a miniszterelnök szigorú utasítást adott Nádossynak, hogy járjon el az ügyben és akadályozzon meg minden ilyen törekvést. Perényit megesketik vallomására.

Friedrich István vallomása

Friedrich vallomása elején kijelenti, hogy 1922 elején Mészáros fölkereste őt és egy könyv-nagyságu frankklisét mutatott neki. Mészáros később Windischgrätz jelenlétében mondta el neki, hogy a hamisításra teljes salvus conductusuk van a kormánytól. A salvus conductust Hir György szerezte volna meg, aki tárgyalta a miniszterelnökkel.

— Látta-e Ön ez a salvus conductust — kérde az elnök Friedrich-től.

— Fizikailag igen — válaszolt Friedrich — mert felmutattak nekem egy irást, de én nem néztem meg, hogy mi az. Azt elhittem nekik, hogy Nádossy elnézésével van az ügy iránt.

Rakovszky tudott a do'ogról

Bónis páttert a bíróság mentesítette a vallomás alól. Bónis páter a tanúságtól való mentesítését azzal az indoklással kérte, hogy a tanúságból erkölcsi kára származhatnék. Sigray gróf az emlékezetes szilveszteri vacsoráról, ahol

Windischgrätz is jelen volt, a következőket vallotta:

— Amikor a frankgy felvetődött, a herceg

Incidens nélkül zajlott le az ellenzék bukaresti nagygyűlése

Bratlanu Vintilát és Iaculetzet feltartóztaták beszarabiai propagandautjukban

(Bucuresti-Bukarest, május 17. Az egyesült ellenzék tegnap népgyűlést tartott a Dacia teremben. A gyűlésen Lupu elnököt, Mihalache és Jorga távollamaradtak. Az ellenzéki választópolgárok rendkívül nagyszámban jelentek meg, úgy, hogy a terem szűknek bizonyult befogadásukra és egy szomszédos ház alkalmas termében párhuzamosan második gyűlést is tartottak.

Dr. Lupu elnöki megnyitója után Grecoschi admiralis támadja a kormányt a lej esése és a pénzügyi problémák megoldásánál tapasztalt tehetetlensége miatt. Tiltakozik a hadseregnek a politikai harcokban való felhasználása ellen és kéri a választókat, hogy annál lelkesebben küzdjenek az ellenzék győzelméért.

Cihodariu bosszátos kér Jorga nevében, akit a román társadalomtudományi intézet kongresszusa tart távol a gyűléstől. Kifejti, hogy az ellenzék nem lázadó, hanem a nép jogainak és öntudatának becsületés szószólója.

Toncescu támadja az oligarchiát, amely a közéleti és mezőgazdasági választásokon kism-

az én kérdezősködésére kijelentette, hogy a kormány és szervezetei is benne vannak a dologban. Arra a kérdésre, hogy Bethlen is benne van-e, azt válaszolta, hogy a miniszterelnök tudott róla, de meg kell mondani az igazat, ellens volt.

A tanúk kérdéseire a herceg azt mondta, hogy Vasa és Klebelsberg nem tudnak a dologról, Rakovszki ellenben igen. Az elnök megkérdezi Windischgrätzet, mondotta-e ezeket a tanúknak, de Windischgrätz nem kíván nyilatkozni

mitze a nép jogait és most újból meg akarja hamisítani a román nép akaratát. Ellenállásra szólít fel.

Pompiliu Joanitzescu az Averescu-kormány eddigi működését bírálja.

N. Tanasescu a csendőrség terrorja miatt panaszkodik. Velican és Milazi anarchiakéltéssel vádolják a kormányt, Vasilescu pedig megállapítja, hogy Averescu csak a liberálisok bábja.

Dr. Joanitzescu támadja a „pecsenyelesőket”, majd a közigazgatási választások trükkjeit írja le.

Madgearu a szocialisták magatartását helyteleníti, akik személyi ambíciók miatt meggyengítették az ellenzéki kartellt. Nincs joguk a szocialistáknak a földmunkások nevében beszélni, mert Lupu és a parasztpárt mindig megvédte ezeket.

Végül Lupu támadja hevesen a kormányt. Követeli, hogy a párt minden tagja tegye meg polgári kötelességét, akkor a győzelem a demokráciáé lesz.

Általános jellegű lesz a tartózkodási engedélyek revíziója

Minden idegen állampolgárnak, a politikai menekülteknek is jelentkeznit kell

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) A munkaügyi minisztériumnak a belügyminisztériummal egyetértően kiadott azon rendeletének végrehajtása, amely az idegen állampolgárok tartózkodási engedélyének revíziójára vonatkozik, már mindenütt megkezdődött. A munkaügyi inspektorátusok területén bízott ügyosztályok alakultak, vagy vannak alakulóban, amelyeknek tagjai a munkaügyi inspektorátus, a szigoranca, a munkaadók és a munkások egy-egy delegáltja. Kolozsvárt a bizottság előrelátólag már a közeli napokban meg fog alakulni. A nagyiparosok és munkaadók ide dr. Böszörményi Sándort és Peptea igazgatókat delegálta, a szatmári bizottságba Prinz Armin vasgyári igazgatót, Nagyváradon pedig Erdős Zsigmond igazgatót és ezenkívül itt tagja lesz a bizottságnak dr. Fried János, a Kereskedelmi Csarnok főtitkára is.

Mint azt már közöltük, a vállalatok legkésőbb május 25 ig kötelesek az idegen állampolgáru alkalmazottaikat bejelenteni és ugyanaddig a dátumig kötelesek az alkalmazásban nem levő idegen állampolgárok is jelentkeznit tartózkodási engedélyükkel és idegen állampolgárukat igazoló okirataikkal. A bizottság ötödikén fogja munkáját megkezdeni és előrelátólag tíz-tizenkét napon belül be fogja fejezni.

Miután a jelentkezési kötelezettséggel kapcsolatosan különböző verziók vannak forgalomban, kérésrel fordultunk Chirila munkaügyi inspektorhoz, hogy határozza meg pontosan, kik azok, akiknek a minisztériumi rendelkezések szerint jelentkeznit kell. Érdeklődésünkre Chirila inspektor a következő felvilágosítást adta:

— A szöbanforgó rendelet úgy intézkedik, hogy Romániában tartózkodó idegen állampolgárok jelentkeznit kell, tekintet nélkül arra, hogy milyen időre kapta tartózkodási engedélyt, vagy hogy mióta tartózkodik Romániában. A rendelet nem említi meg, hogy a politikai menekültek tartoznak-e jelentkeznit, vagy sem, csupán intézkedést tartalmaz arra, és ezt különösen hangsúlyozzuk, hogy egyetlen idegen állampolgár sem kaphat később tartózkodási engedélyhez meghosszabbítást, ha a mostani

jelentkezési kötelezettségnek nem tett eleget. Éppen ezért mi a rendelkezést úgy értelmezzük, hogy mindenkinek, tehát a politikai menekülteknek is jelentkeznit kell annál is inkább, mert a mostani jelentkezési kötelezettség nem is annyira revízió olját szolgálja, hanem, hogy a munkaügyi inspektorátusok területükön pontos nyilvántartást fektessenek fel. Véleményem szerint azonban azoknak, akik ide optáltak és akiket az idegen állampolgárok nyilvánításából a belügyminisztérium már régebben kivett, tehát úgy kezelendők, mintha román állampolgárok volnának, nem kell jelentkeznitük.

— Megnyugtatóan még csak annyit mondhatok, hogy a bizottság az új tartózkodási engedélyek kiadásánál, illetőleg azok meghosszabbításánál feltétlen mántanos lesz és mindazok az idegenek, akik 1925 szeptember elseje előtt már az országban tartózkodtak, a jelentkezésnél minden megszorítás nélkül további egy évre szóló tartózkodási engedélyt kapnak.

Chirila inspektor ezután még kijelentette, hogy azoknak az idegen állampolgároknak is jelentkeznitük kell, akik családi, vagy más ügyben 30 napi, vagy ennél hosszabb tartózkodási engedélyt kaptak. A harminc napnál rövidebb időre szóló engedéllyel bírók, ha azt nem akarják meghosszabbítani, fel vannak mentve a jelentkezés kötelezettsége alól.

A munkaügyi inspektorátus megnyugtató kijelentésével szemben azonban mai bukaresti jelentés szerint a munkaügyi minisztériumban tegnap értekezletet tartottak az ország munkaügyi felügyelői a külföldi szakmunkások szigorú ellenőrzése tárgyában. Az értekezleten Stetlacec vezérigazgató elnököt, aki közölte az ellenőrzésre vonatkozó utasításokat, amelyek főként a csatolt területekre nézve szigorúak azoknál az elemeknél, akik az egyesülés után jöttek Romániába. A háztulajdonosok kötelezettségét teszi, hogy mindazon külföldi állampolgárokat, teszi, hogy mindazon külföldi állampolgárokat, akiknek irásai nincsenek rendben, feljелеtsék. Azonnal kiutasítandók azok az idegenek, akik olyan politikai manifesztációkban vesznek részt, amelyek az államra nézve károsak. Nem hosszabbítják meg azon külföldi munkások tartózkodási engedélyt, akik nem okvetlenül szükségesek az ipar szempontjából.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és borságyi zsidóság napilapja

Szerkesztők: Giszkalay János és dr. Marics Ernő
Főszerkesztő: Dr. Marics Ernő
Az Uj Kelet cikkjeinek utánnyomatait csak a lapra vonatkozó engedéllyel lehet használni.

Az Uj Kelet fiókiadóhivatalai és szerkesztőségei:

Oradea-Mare-Nagyváradon: Blum Zsigmond, Str. Aurel Vlaicu 51., vagy Ezredévi emléktér 2. (Erryőfüzet.)

Aradon: Horváth János Löbl Hirlapiroda Str. Romanului 2. (Zrinyi-u.)

Sighetul-Marmatiel-Máramarosszigeten: Fried Miksa, Zsidó Nemzeti Szövetség.

Timisoara-Temesváron: Strausz Béla, Zsidó Nemzeti Szövetség I. Mercy-u. 2.

A mai naptár

A király kirándulásra megy. Bukarestből jelentik: A király pénteken 11 napos kirándulásra megy a tengerpartra. Őfelsége csak a választások után tér vissza a fővárosba.

Az Ezra orvosgyűlése. Az Ezra vasárnap délutáni orvos gyűlésén dr. Stern Vilmos tartott előadást. A tudományos rendszerességgel felépített előadásában egy új fejlődésben lévő tudomány-ágat a kollidális anyagok kicsapódási tulajdonságain alapuló, a diagnosztikában kiütöken bevált reakciókat ismertette. Előadását készítményei demonstrálásával egészítette ki. Bemutatta a Gold solés masztikus reakciókat, melyek a liquor cerebrospinalis (gerincsavó) vizsgálatában váltak be különösen. Ezek nemcsak a kóros és egészséges savó megkülönböztetésére szolgálnak, hanem ezzel a egyszerűen bevált módszerrel a különböző gyulladásokból eredő elváltozásokat lehet kimutatni. Így az akut agyhártyagyuladást, tabest és paralízis progresszívát stb. Előadó ezeket a fizikó kémiai reakciókat fölébe helyezi az eddig használatban lévő biológiai reakcióknak. Az előadást követő vita során dr. Goldberger és dr. Hamburg a szerológiai veszik védelmükbe és tagadják az említett reakcióknak sokat vitatott matematikai pontosságát. Dr. Jakobi viszont a szerológiai és más diagnosztikai eljárások kitűnő segédesszközének tartja. Ezt követte dr. Heller József előadása, ki ismertette a diatermia lényegét és kitűnő hatását a nőgyógyászatban. Különösen a krónikus elváltozásoknál, összenövéséknél, operatív beavatkozások előtt és után észlelhető nagyzerű hatása. Ezenkívül kocányos daganatok és bizonyos meghatározott más esetekben az ugynevezett késméklili műtétek elvégzésére kiválóan alkalmas. Statisztikákkal bizonyítja, az eddig elért gyógyító eredményeket. Az előadást élénk pour parlé követte, amelyhez hozzászóltak dr. Weinberger Zsigmond, dr. Pártos Ervin, dr. Hamburger József és az elnök dr. Jakobi József, kik a diatermia hatását különböző specialitásokban ismerték. — Az Ezra orvosgyűlései rövid idő alatt egyszerű népszerűsége tetek szert a zsidó orvos és orvostanhallgató társadalomban. Az Ezra vezetősége igen okos elgondolások alapán szervezte meg a sorozatos előadásokat, amelyekkel alkalmat adott a zsidó orvosoknak arra, hogy tudományos kutatásaik eredményeit egymással közvetlen formában tárgyalják és gondolataikat kicséréljék. Az előadások gondolata annyira bevált, hogy az Ezra orvosgyűlései ma már a legszorosabban hozzátartoznak a kolozsvári zsidó orvosok közéletéhez.

A nemzetközi utlevélkonferencia ki-mondta az átutazási vízum eltörlését. Genfből jelentik: A második utlevélkonferencia elfogadta a szakértőknek azt a javaslatát, hogy az átutazási vízumokat teljesen töröljék el.

A porosz államkincstár zsarolással vádolja az extrónörökös feleségét

(Berlin, az Uj Kelet tudósítójától.) Szenzációs feljelentés érkezett néhány nap előtt a berlini államügyészséghez Cecilia hercegnő, a volt német trónörökös felesége ellen. A feljelentés, amelyet az államtitkár adott be, csalással vádolja a német extrónörökösnet, mert három értékes vasat, amelyek Nagy Frigyes hagyatékához tartoztak, visszatartotta, holott ezek az állam tulajdonát képezték. Laten gróf, a királyi ház vagyongazdálkodója kijelentette hogy a három porcellán felől tárgyalásokat folytatott a kincstárral és arra a megállapodásra jutottak, hogy ezek a trónörökös család vagyonához tartoztak, tehát a feljelentés alaptalan.

Bali Mihály halála. Hóhérr halálát regisztrálni nem kívánatos újságírói feladat. Mert hát a hivatalból való gyilkosságnak is megvan az a szépséghibája, hogy mégis csak ölés, kegyetlen természetet feltételező művelet, amelyre érzelmes lélek nem igen vállalkozik. Bali Mihály egyszerű parasztember volt, akinek mentalitását nem zavar-ták meg ideológiák, „kötelességét“ olyan szolgai pontossággal, bürokratikus precizitással teljesítette, mint egy gépezet s minden akasztás után jólesően vette tudomásul a hivatalos urak elismerését. Nem volt a romantikus hóhérok típusa, inkább józan, huszadik századba illő állami ízlésvégrehajtó volt, olyan, mint egy sóhivatalnok, vagy egy adószedő. Az ő kezén már nem mondtak bucsat a földi életnek a betyárvilág hősei, ő csupán közönség s, szürke bűnözőket kötött fel, mégpedig töle telhető jóindulattal. Az Ur különös kegyelméből már nem adatott meg neki, hogy a forradalmak és a fehér terror szörnyű vérteteit végrehajtsa, — évek óta nyugalomban élt faddi birtkán, ahol most hosszabb betegeskedés után megtért egyszerű paraszt-öseihez. Remélhetik, hogy az égi igazságszolgáltatás nem tőle kéri számon a kioltott életet, mert hiszen vég-eredményében nem ő a felelős értük.

Blöff volt a budapesti fiatalító-operáció? Budapestről jelentik: Denes Zsófia magyar újságíró, aki Párisban tartózkodik, beszélgetést folytatott dr. Voronoffal, a híres Sergius Voronoff-professzor öccsével, aki az újságíróknak kijelentette, hogy dr. Nemes Nagy Zoltánt nem ismeri, neki semmiféle majmot nem küldött sem pedig a brazilai gyárost nem ismeri és kérte annak a nyilvános megállapítását, hogy a pesti fiatalító eljárás kö-zönséges blöff.

Kilakoltatási eljárás dr. Rozvány Jenő ellen. Nagyváradról jelentik: Dr. Rozvány Jenő ügyvéd, három hónappal ezelőtt szabályszerű szerződéssel bérebevett egy kétszobás lakást a Zöldfa-utcában. A szerződést a rekviráló bizottság is jóváhagyta, később mégis elrekvirálták azon a címen, hogy valamikor rekvirált lakás volt. Tegnapi rendőri készletesség jelent meg az ügyvéd lakásán és felmutatta a kilakoltatásról szóló végzést. Mivel Rozvány nem tartózkodik Nagyváradon, két napi haladékot adtak a kiköltözködéssre.

Bécsben letartóztattak egy budapesti bankárt. Bécsből jelentik: A bécsi rendőrség letartóztatta Germanus Gyula budapesti bankárt, aki ellen magyarországi ügyfelei kétszáz-husz feljelentést tettek sikasztás és csalás miatt. Germanus a följelentők elől Bécsbe szökött és ott Weiss Mór néven élt. Álszabált, bajszot ragasztott és szemüveget használt, mégis felismerték. Kihallgatásakor elmondotta, hogy ő kihitelezte megbí-zói pénzét és ügyfelei nem fizettek, így ő nem tehetett eleget kötelességeinek. A kiadatási eljárás megindult.

Tavaszi vásár

mélyen leszállított árakkal.

- Muslin harisnya lei 88
- Cérna flor lei 97
- Selyem flor lei 115
- Selyem, tartós 150-180

Keztyű és kötöttáru nagy választékban

HELIOS-nál

Főter 7 szám.

Papacostea pénzügyi vezérigazgató szolgálati jubileuma. A posta vezérigazgató-sága 350 terítékes banketten ünnepelte Papacostea postavezérigazgatót szolgálati jubileuma alkalmából. A banketten megjelentek Trancu Jasi és Manoi-lescu miniszterek; Plescianu és Otetelesanu államtitkárok is. A kolozsvári postavezérigazgató részéről Jacob főnök volt részt az ünnepélyen.

Nehézségek a városi villamosmű kibővítése körül. Mint ismeretes, a kolozsvári városi tanács a közelmúltban ismét árlejtést hirdett egy 1300 és 1000 lóerős Diesel-motor szállítására. Az árlejtés határidejét első ízben május 25-re tűzte ki, ezt a határidőt azonban az utóbbi napokban június 1-ére toltta ki, mert időközben több külföldi cég kérte a pályázati határidő meghosszabbítását s így a két motor beállítására valószínűleg csak a jövő év folyamán kerülhet sor. Különben a Diesel motorok szállítása körül bonyodalmak is keletkeztek. A tanács már a múlt évben is kiirt árlejtést, amikor is a Ganz Loebersdorfi cég szállítási ajánlatát fogadták el, amelyet aztán jóváhagyás végett a belügyminiszterhez terjesztettek fel. A belügyminisztérium azonban ahelyett, hogy döntött volna, visszaküldte az iratokat s ezzel együtt a legfőbb energia bizottságnak azt a véleményét, mely a kolozsvári villamosmű kibővítését az egeresi közszékhánya ajánlatával tartja keresztülvihetőnek.

Májusi havazás Olaszországban. Rómából jelentik: A Trient körüli hegyeket friss hó borítja. A hegyi falvakban a hőmérséklet csökkent. Az erős esőzés folytán több földmüszámlás történt. Emberéletben nem esett kár. A felső Pintschagnon hullámszerű és mintegy öt percig tartó erős földdőlést éreztek. A földdőlés reggel három órákor történt, a délelőtti órákig havazott, a hó huszonöt centiméter magas. Linzi jelentés szerint a május 10-ére virradó északi Felső-Ausztria több vidéken erős fagy és dér volt. A teljes virágzásban álló gyümölcsfákban és a fiatal rozsvetében több helyütt jelentékeny kár esett, amelynek nagyságát most még felbecsülni sem tudják.

Egy részeg soffőr három embert halálra gázolt. Berlinből jelentik: A német főváros mellett, a Schönefeld és Rudow közötti úton egy autótaxi soffőrje a Neuköln felől jövő kétezár tagból álló kiránduló csoportba, minden előzetes jelzés nélkül belegázolt. A gépkocsi, amely tizenegy embert ütött el, közülük hármat halálra gázolt. A soffőr ezután el akart menekülni, de a kirándulók megakadályozták ebben és botokkal és esernyőkkel véresre verték, úgy, hogy életveszélyes sebekkel vitték a berlini köz-kórházba.

* Legújabb divatu bordűrös plüsszék műhím-zések, relief és ombréfestés legszébben készül Műhímző Szalonban, Str. Memorandului (Unió-u.) 15

A lábát

ha fáj,
ha kipálít,
ha izad,
ha könnyen fárad,
ha b r kényesedés van, kezelje

PODOL-lal

miadeselet kintosan és tökéletesen gyógyítja **Ára 35 L.** Ka, ható gyógy-szer-tárakban, drogeriákban.

Elhalasztották szemita tüntetések
Tudósítónk jelenti: A antiszemita tüntetések három zsidó fiatalleml mára tüzték ki a Gancz vádolt távoll biróság szeptemberig.

Levágta lábát
után 3 órákor Egres mozdony elütötte Pomp és a jobb lábát lemeste az okozta, hogy Pom nem tért ki, mert azt van irányítva. A szeren lozsvára szállították.

Kémkedés gyött munkás. Bukar a csendőrség kémkedtatott egy Gh Havu megtartott házkutatá végződött. Okmányok melyekben utasítások tól itteni propagandátatás várható.

Megnyílt az ogresszusa. Bukaresti orvosok országos kong az Atheneul nagyterem kormány nevében dr. niszter jelent meg, ak az támogatásáról biz Tegnapi és ma szakelő esta bankett volt a C Keddén a kongresszus rándulnk ki.

Eljegyzés. Zolker Zoltán Targu-M lön értesítés helyett.

Miért mondo mány? Belgrádból jelentették, a jugos este benyújtotta lemo A király még nem f megbizta Uzunovicot vel. A kormány helyze és a horvát parasztp annyira tarthatatlanna mint esetleges ügyviv egész rövid ideig veze államügyeit. A lemon hogy a szkuptsina pén tekrol szombatra virra Uzunovics minisztereln ellea leszavatták. A vazó többségben rész összes Radics párti m tagjai is. A szavazást támogató koalíció két ványit terjesztett be, közigazgatás korrupci utasítja a kormányt. ványa azonban, mely elnök is elfogadott, a hónapi időt ad a kor parasztpárté csak e ugyanebből a célból hogy állását köti az el és annak visszautasítás fogja vonni a konzek kezett a szavazás, horvát parasztpárt na kormányzó koalícióján hoz vezetett.

* **Az izzólámpa** hogy a világítási költség gyasztásu izzólámpa cső lompák ennek a követeln

Gsz, kősz és vese

biztos gyógyulást ta patak, Kolozsvár-V. suti állomás a fü szobák, gondos kiszol szar elállítás. Első ves sétányok, kiránd és tánczene. Állan Nyitva május 15-től és utószezonban ked jegyzéseket elfogad: tóság. Posta:

Kereskedők figyelmébe!

Festünk bármilyen gyapju, műselyem és pamut fonalat színtartóan, bármilyen színre. **Végáru festés adjusztálva.**

„Kristály” kelmelesztő, vegytisztító és gőzmosógár, **Gluj,** Telefon 500

— **Ethalasztották a gyulafehérvári antiszemita tüntetések bírósági tárgyalását.** Tudósítónk jelenti: Az ismeretes gyulafehérvári antiszemita tüntetések ügyében, amelyek során három zsidó fiatalembert bíróság elé állítottak, mára tüzték ki a törvényszéki tárgyalást. Gancz vádlott távollmaradása miatt azonban a bíróság szeptemberig elnapolta a tárgyalást.

— **Levágta lábát a mozdony.** Hétfőn délután 3 órakor Egres állomáson a 3467. számú mozdony elütötte Pompa Augustin vasuti fűkezőt és a jobb lábát lemetszette. A szerencsétlenséget az okozta, hogy Pompa a közlekedő mozdony előtt nem tért ki, mert azt hitte, hogy a mellékvágányra van irányítva. A szerencsétlenül járt fűkezőt Kolozsvárra szállították.

— **Kémkedés gyanúja alatt lefátortatott munkás.** Bukarestből jelentik: Vadulban a csendőrség kémkedés gyanúja miatt letartóztatott egy Gh Havul nevű munkást. A nála megtartott házkutatás szennázós eredménnyel végződött. Okmányokat, leveleket találtak nála, melyekben utasítások voltak a szovjetkormánytól itteni propagandára. Számos más letartóztatás várható.

— **Megnyílt az orvosok országos kongresszusa.** Bukarestből jelentik: A romániai orvosok országos kongresszusa tegnap nyílt meg az Atheneul nagytermében. A kongresszuson a kormány nevében dr. Lupas egészségügyi miniszter jelent meg, aki minden tekintetben teljes támogatásáról biztosította az orvosi kart. Tegnap és ma szakelőadásokat tartottak, majd este bankett volt a Chateaubriand-étteremben. Keddén a kongresszus résztvevői Konstanzába rándulnak ki.

— **Eljegyzés.** Rosner Sárika Bukaresti, Zelker Zoltán Targu-Mures, jegysek. Minden külön értesítés helyett.

— **Miért mondott le a jugoszláv kormány?** Belgrádból jelentik: Mint röviden jelentettük, a jugoszláv kormány szombaton este benyújtotta lemondását Sándor királynak. A király még nem fogadta el a lemondást és megbizta Uzunovicot az ügyek további vitelével. A kormány helyzete azonban a radikálisok és a horvát parasztpárt közötti ellentét miatt annyira tarthatatlannak látszik, hogy Uzunovic mint esetleges ügyvivő miniszterelnök is csak egész rövid ideig vezetheti tovább Jugoszlávia államügyeit. A lemondás közvetlen oka az, hogy a szkuptsina pénteki ülésén, mely a péntekről szombatra virradó hajnalig húzódott el. Uzunovics miniszterelnököt 150 szavazattal 127 ellen lezavazták. A miniszterelnök ellen szavazó többségben résztvettek a kormányának összes Radics párti miniszter és államtitkár tagjai is. A szavazást megelőzőleg a kormányt támogató koalíció két pártja két külön indítványt terjesztett be, melyek mindegyike a közigazgatás korrupciójának megvizsgálására utasítja a kormányt. A radikális párt indítványa azonban, melyet Uzunovics miniszterelnök is elfogadott, a korrupció szanálására hat hónapi időt ad a kormánynak, míg a horvát parasztpárté csak egy hónapot engedélyez ugyanebből a célból. Uzunovics kijelentette, hogy állását köti az első javaslat elfogadásához és annak visszautasítása esetén feltétlenül le fogja vonni a konzekvenciákat. Ezután következett a szavazás, mely a radikálisok és a horvát parasztpárt nagynehezen összefoldozott kormányzó koalíciójának újabb szétrobbanásához vezetett.

* **Az izzólámpa vásárlásnál ne felejtse el,** hogy a világítási költségeket a takarékos áramfogyasztású izzólámpa csökkenti. „Tungram“ izzólámpák ennek a követelménynek is megfelelnek. 1

Gsz, reuma, kőszvény és vesébaj ellen

biztos gyógyulást talál Bizusán. (Büdöspatak, Kolozsvár—Nagybányai vonal). Vasuti állomás a fürdőtelepen. Kényelmes szobák, gondos kiszolgálás, olcsó keresztény s zsidó ellátás. Elsőrangú pihenőhely, fenyves sétányok, kirándulóhelyek. Napon a térszínház és tánczene. Állandó orvosi felügyelet.

Nyitva május 15-től szeptember 15-ig. Elő- és utószézonban kedvezményes árak. Előjegyzéseket elfogad: **bizusai fürdőigazgatóság.** Posta: Ileanda-Mare.

SPORT

A bajnokság finisében

Victoria—Husos 2:1. KAC—RMS 4:0. A VAC legyőzte az UTE-t. Az Arsenal fölényes győzelme a Slavia fölött

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Kedvező időben, a közönség élénk érdeklődése mellett folytak le tegnap a kolozsvári bajnokság utolsóelőtti fordulójának mérkőzései, amelyeknek szennázója a szezonban nagy szerencsével operáló KAC nagy gólarányú győzelme a RMS fölött. Részletes tudósításainkat a többi adnk.

KAC—RMS 4:0 (0:0). Az első félidőben a RMS a többet támadó fél, helyesre után azonban teljesen összeroppan és különösen támadó sorának kínos tehetetlensége miatt elveszti a mérkőzést. A nagy lendülettel játszó piros-fehérek góljait Szaniszló (2), Batina és Heim rúgták, különösen Szaniszló mutatott olyan formát a KAC csatársorában, amely a legszűbb sportkarriert jósolja a fiatal játékos számára. Kiváló Schulz Arnold és Raduch váltak ki a piros-fehérek együtteséből, míg Rakitovszki semmi különösöt nem mutatott. Mert a mérkőzés krónikájához tartozik az is, hogy amatőr-sportnak örök dicsőségére a KAC csatársorában ismét szerepelt Rakitovszki Géza, aki néhány nappal ezelőtt Rosenweig II. álnev alatt a bukaresti Makkabbi csapatát szerencsétlenné. Sport életünk tisztasága megköveteli, hogy ezek a sport erkölcsöket mélyen aláaknázó jelenségek egyszer és mindenkorra kiküszöböltessenek, mert elfajulásuk alapjában rendítheti meg a még fiatal romániai sport egész struktúráját. Ad raján gyengén bíraskodott.

Victoria—Husosok 2:1 (2:1). Bíró Moldovan. Bár kétségtelen, hogy a mérkőzésen a jobb technikai és stílusosabban játszó csapat megérdemelten győzött, nem hallgathatjuk el, hogy a Husosok ambíciójukkal, lelkes és odaadó játékkal ellensúlyozni tudták a Victoria technikai fölényét és a mérkőzés kimenetelét sokáig kétségbe tették. Szilágyi centerhalf, Politzer kapus, Bán és Marosán váltak ki különösen az egyre szebben fejlődő együttesből, míg a Victoriának legjobbjai Abrudán, Istvánffy II. Győri és Horinkés voltak.

Academia—Vasasok 1:0 (1:0). Bíró Dordea. Változatos és élénk küzdelem.

SPARTA

SPORTÁRUHÁZ

Football-, tennis-, vivó-, atlétikai, turista és cserkész felszerelések. Cluj, Calea Victoriei 5. — Telefon 10-30.

Az ifjúsági mérkőzések során délután két órakor az Universitatea—Haggibbor ifjúsági csapatok mérkőzése került előtérbe. A játék első félidőjének 31. percben szokatlan és csúnya botrány történt. Az Universitatea játékosai antiszemita jelszavak alatt sorozatosan követtek el a darvábbnál durvább faultokat, amelyeket az abszolút gyengén, erélytelenül bíraskodó *Bagyula* megtorlatlanul hagyott. A 31. percben a bíró, látva, hogy a szennázóknak nem tud parancsolni, a legnagyobb meglepetésre félbehagyta a mérkőzés vezetését és elhagyta a játékteret. Az U. ifjúsági játékosai és a kispálya mindenre kapható közönsége erre a játékterre tödültek és súlyosan inzultáltak a Haggibbor ifjúsági játékosait. Erre a példátlan botrányra felhívjuk úgy a szövetség és fegyelmi bizottság, mint a bírák testülete figyelmét.

Vidéki eredmények:

Marosvásárhely. Muresul SC—KKASE Kolozsvár 1:0 (0:0), barátságos, bíró Fehér. Az első félidőben a vendégcsapat támad többet, de csatársora túl lassú. A másodikban a széllel játszó Maros kerül nagy fölénybe és a 34. percben Kurek kidolgozásából Izsák rúgja a győztes gólt.

Nagyvárad. Bihorul—NSC 3:1 (3:0), bajnoki, bíró Kovács.

NAC—CFR 2:0 (1:0), barátságos, bíró Győri. Szemere és Rónai a NAC góllövői.

Temesvár. Kinizsi Sparta—Unirea—CFR 5:0 (3:0), bajnoki, bíró Révész. A Kinizsi Matek (2), Wetzler és Zemler (2) góljaival óriási fölénytel győz. ZsSE—Banatul 3:3 (3:2), bajnoki, bíró Keller.

Arad. Glória CFR—Olimpia 2:0 (0:0), bajnoki.

ATE—Jiul 2:2 (2:2), bajnoki.

Petrozsény. CAMP—Rapid Temesvár 4:1 (2:0), barátságos, bíró Steichibel. A kitűnő formában levő petrozsényi csapat Filip, Nemes, Kiminich és Guga góljaival győz. A Rapid vígasz gólját Walloeth rúgta.

Külföldi eredmények:

Budapest. A budapesti bajnoki mérkőzések utolsóelőtti fordulójában a VAC-nak sikerült 2:1 arányú megérdemelt győzelmet aratni az UTE fölött. A budapesti zsidó csapatnak így tizenöt pontja van és bátra van két mérkőzése az MTK-val és FTC-vel. Az utolsó helyen a Törökvis áll nyolc ponttal, míg a VAC előtti helyeket a BEAC és FTC foglalják el tizenöt tizenöt ponttal. Amennyiben a VAC-nak a két mérkőzés során sikerül pontot szereznie, úgy benmaradása az első osztályban biztosítottának látszik. Részletes eredmények:

VAC—UTE 2:1 (1:1). A VAC nagy lelkesedéssel játszott. A 18. percben Schaller lövi a vezető gólt, amit az UTE öngólja egyenlített. A második félidőben Brauer II. lövi a győztes gólt.

FTC—III. ker. 5:5 (3:1). Az FTC könnyen vette a mérkőzést a lelkes III. kerületiekkel szemben és ezért ért el csak eldöntetlen eredményt.

Vasas—BFC 3:3 (3:1).

Törökvis—ETC 5:1 (1:1).

BEAC—NSC 4:0 (3:0).

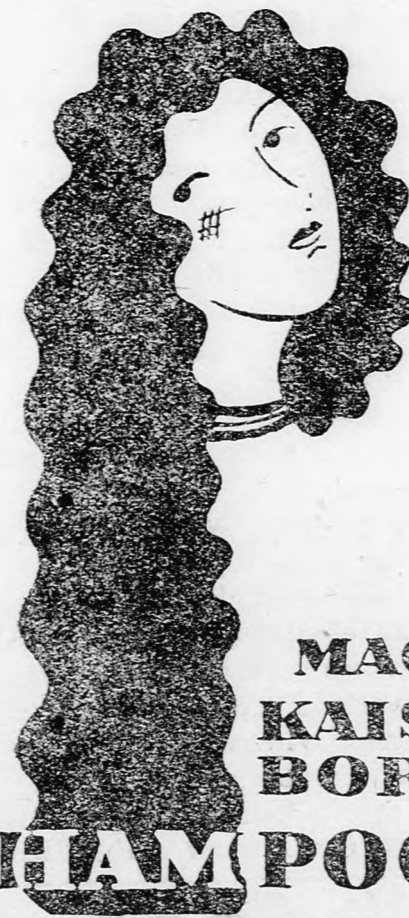
Prága. Spárta—MTK 3:1 (1:0).

Wodurch Arsenal—Slavia 5:1 (5:0). A Budapestben csak félgyőzelmet játszó angol csapat főleg játékosainak kitűnő egyéni teljesítménye révén éri el a szennázós eredményt.

Bécs. Rapid—Radolfshügel 3:1 (3:0).

A Haggibbor Szatmárra rándul át, ahol ellenfelei az Olimpia és Bar Kochba együttesei lesznek.

A Haggibbor klubközi ping-pong versenyt rendez. A Haggibbor ping-pong szakosztálya f. hó 22-ével kezdődőleg klubközi ping-pong versenyt rendez a Palermo kávéház emeleti helyiségében lévő klub-otthonában, a következő versenyszámokkal: 1. egyes ifjúsági, 2. egyes ifjúsági, 3. kezdők versenye, 4. páros verseny. Az első három szám első három helyezette nagy ezüst, kis ezüst, illetve bronzérem díjazásban fog részesülni, amíg a páros verseny első két helyezette nagy ezüst, illetve kis ezüst érmet kap. Nevezési díjek a következők: egyes senior versenyzőknek 100 lej, egyes ifjúsági versenyzőknek 60 lej, kezdő versenyzőknek 60 lej, páros versenyzőknek páronként 150 lej. Nevezések legkésőbb f. hó 21. péntek este 7 óráig eszkozlendők az „Optica“ cégnél, Str. Universitatii. Részletes program lapunk holnapi számában.

MACK'S KAISER BORAX SHAMPOON

KÖZGAZDASÁG

Csak 1280-as angol font kurzuson vásárolhatnak a bankok devizát

A Banca Nationala ismét szigorította a devizaforgalmat. Kolozsvári devizakörök küldöttsége a Banca Nationala igazgatójánál

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délelőtt a kolozsvári pénzügyi devizörjei küldöttségileg megjelentek Jonescu igazgatónál a Banca Nationala itteni vezetőjénél, hogy előadják azokat a sérelmeket, amelyek az utóbbi devizarendeletek kapcsán keletkeztek és egyben felvilágosítást kérjenek a devizaforgalomban felmerült egyes vitás kérdésekre. Jonescu igazgató behatóan érdeklődött a devizöröknél a valutajavító rendelkezések hatásairól és az ezzel kapcsolatos jelenségekről, majd arra kérte a küldöttséget, hogy sérelmeiket és indítványait foglalják memorandumba, hogy azokat a Banca Nationala központjához továbbíthassa.

Az utóbbi napokban a romániai pénzpiac ismét bizonyos feszültség tapasztalható. A devizaforgalom ugyyszólván teljesen szünetel, mert a Banca Nationala által maximált árfolyamokon nem jelentkeznek az eladók, drágábban vásárolni pedig nem szabad és így azok, akiknek devizára van szükségük, szükségüket magasabb áron sem tudják kielégíteni. A késő délutáni órákban a pénzügyi körök a Banca Nationalának egy rendelete érkezett, melyben közli, hogy e hó 24-ig csak 1280-as font-kurzuson vásárolhatnak devizát és ennél magasabb árfolyamot sem fontért, sem pedig ennek megfelelő más devizáért nem adhatnak. A rendelet alapján a devizák árfolyamai így alakulnak: Londoni kifizetés 1280, Páris 815, Berlin 63, Newyork 264, Milano 935, Zürich 51, Prága 782, Bécs 37-30, Budapest 37-10.

Befejezték a kolozsvári vállalatok telepadó kivetését

A felfüggesztett városi adóketőbizottság még mindig nem kezdte meg működését

(Cluj-Kolozsvár, május 17. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ismeretes, hogy Kolozsvár város tanácsa egyik legutóbbi ülésén az adóketőbizottság működését ideiglenesen felfüggesztette. A felfüggesztésre az adott okot, hogy a közönség köréből panaszok érkeztek a városházára aziránt, hogy a bizottságok az adók megállapításánál nem veszik figyelembe a polgárok és vállalatok tényleges vagyoni helyzetét és így az adók megállapításánál az érdekelteket sérelem éri. A felfüggesztett adóketőbizottságok működésüket még mindezekig nem kezdték meg és még egyelőre nem lehet tudni, hogy a jelenlegi bizottságokat feloszlatják-e és újat neveznek ki, vagy pedig a sérelmek megállapítása után tovább fogják működésüket folytatni.

Osvalda polgármesterhelyettes, akinél eziránt érdeklődtünk, azt a felvilágosítást adta, hogy a bizottságok eddigi működését egyelőre csak öltetszerű próbákkal fogják ellenőrizni. Ha az ellenőrzés folyamán nem merülnek fel olyan esetek, amelyek a bizottságok elleni panaszokat indokolttá tennék, úgy az eddigi kivetéseket helyben fogják hagyni és a bizottságok tovább folytathatják működésüket. Ha azonban a próbák a beérkezett panaszok jogosságát igazolnák, úgy az összes eddigi kivetéseket revízió alá veszik.

Itt említjük meg, hogy a vállalatok telepadó-kivetését a napokban fejezte be az erre delegált speciális bizottság. Mint értesülünk, a kivetések ellen csak szórványosan merültek fel panaszok a vállalatok részéről és így a kivetésekkel nagyjából meg vannak elégedve.

Elhalasztották Románia olasz kölcsön tárgyalását. Bukarestből jelentik: Bratianu Vintila barátai körében kijelentette, hogy az olasz kölcsön, az ő érvelése szerint, ideiglenesen elhalasztódott. Az elhalasztás valószínűleg a lira legutóbbi esésével van kapcsolatban. A „Cuvantul” szerint viszont Manoilescu pénzügyi államtitkár a közeli napokban már el is utazik Romába, ahol a 300 millió kölcsönön kívül egy nagyobbabású hitelről fog tárgyalni olasz pénzkörökkel. Ezt a kölcsönt a vasút megjavítására használnák fel és ennek ellenértékül az olaszok a román petróleumszállítását kapnának koncessziókat.

A kereskedelmi és iparkamarák szövetségének gyűlése. Bukarestből jelentik: Tegnap délelőtt tartották meg a fővárosban Cerkez Stefan elnöke alatt a kereskedelmi kamarák országos szövetségének rendes havi gyűlését. Az elnöki megnyitásban az ország valutájának megjavítása érdekében a kivitel fokozását tartja szükségesnek, majd röviden szólta az ország kamaráinak tevékenységét. E. Brancovici, G. Dăleanu, Gh. Băliț, Geor-

gescu, Savescu és D. Gaicu, az ország különböző kereskedelmi kamaráinak elnökei szóltak hozzá az elnöki megnyitáshoz, egyöntetűen megállapítva, hogy a súlyos pénzkrisis megoldásához mindenképp a lej stabilizálására, a kivitel fokozására, a termelés erősítésére és az ország szállítási viszonyainak megjavítására van szükség. Majd Cristodorescu, a szövetség vezérigazgatója emelkedett szólarra és az ország kereskedelmi politikájáról tartott hosszabb exozét. Foglalkoztak még ezenkívül a vám-tarifák és a szállítás kérdéseivel.

Emeiték a zománcdények árát. A drágulás, amelyet a lej esése megindított — amint azt előre megirtuk — kezd stabilizálódni, dacára a lej árfolyamjavulásának. Legutóbb a Westen-zománcdénygyár értesítette vevőit, hogy az árakat 20 százalékkal felemelte. De épp így megdrágult a külföldről behozott zománcáru is.

Amerikai kölcsön az angol font védelmére. Párisból jelentik: S. J. Strong, a newyorki Federal Reserve Bank kormányzója Londonból tegnap Párisba érkezett. A lapoknak adott nyilatkozata szerint Strong londoni tartózkodása alatt egy 500 millió dollárkölcsönt közvetített a Bank of England részére, hogy a font árfolyamát megvédi a szirák esetleges következményei ellen. Strong ezenkívül igen fontos megbeszéléseket folytatott Norman angol bankkormányzóval és Parmentier francia pénzügyi szakértővel. Párisból Strong még ezen a héten hosszabb időre Romába utazik, ahol valószínűleg a lira stabilizációja ügyében fog tárgyalni.

Manoilescu pénzügyi államtitkár Kolozsvárt is gazdasági anketot fog tartani. Manoilescu pénzügyi államtitkár, aki tudvalevőleg a nagyváradi kereskedelmi és iparkamarában gazdasági anketot tartott, a kolozsvári ipar képviselőinek kijelentette, hogy a választások után Kolozsvárra is ellátogat, ahol ugyan csak egy gazdasági anket keretében meg akar ismerkedni az itteni ipar és kereskedelem helyzetével. Az erdélyi tősdékkal kapcsolatosan kijelentette, hogy elismeri, miszerint úgy fekvésénél, mint egyéb körülményeinél fogva a tőzsdé felállítására elsősorban Kolozsvár bír joga sultsággal.

A kereskedelmi alkalmazottak nagy gyűlése. A kolozsvári kereskedelmi alkalmazottak és magántisztviselők vasárnap délelőtt monstre nagygyűlést tartottak a kolozsvári iparkamara nagytermében szociális helyzetük feljavítása érdekében.

Ki akar szép lenni?

Szeplős leányok, májfoltos asszonyok, pattanásos férfiak szépek lesznek, ha Maria szeplő krém-et használnak. Hatásért felelősség! Fehérít! Ártalmatlan. Ár 30 L. Főlerakat: Császár győ.yszertár, Tr. Mures, Albina-palota. 3 tégelynél díjmentes postai szétküldés. Képfő Clujon: Rózsa-drogueria, Aradon: Wojtek és Weisz drogueria. Oradea-Mare: Apollo drogueria

Elhatározták, hogy a vasárnapi munkaszünet és ez esti záróra kérdésében, valamint a vállalatok léptetéséből származó sérelmek ügyében memorandumot terjesztenek a kormányhoz.

A romániai villamosművek egyesülete felemeli az egységárakat. A romániai villamosművek egyesülete, amelyhez csatlakoztak a regát kivételével az összes romániai villamosművek, vasárnap tartotta meg ezévi rendes közgyűlését Kolozsvárt, a városháza tanács-termében. A közgyűlésen Dachler Zsigmond, a nagyszebeni villamosművek igazgatója elnökölt. A napirend első pontja a villamos egységárak kérdése volt. A villamosüzemek abból indulva, hogy az áramdíjak a békebeli paritást és az általános drágaságot tekintve, olcsóbbak a többi áruknál, az egységárak bevezetését és ennek örve alatt a villamos áramdíjak felemelését határozták el. A közgyűlés ezután elhatározta, hogy csatlakozik a Romániai Gyáripártok Szövetségéhez. A közgyűlés után Walkich mérnök, a herenzdorfi porcellángyár igazgatója az Uránia-mozgósínházban előadást tartott a porcellángyártásról, mozgófényképfelvételekkel mutatva be a technikának e téren történeti haladását. Dálben hankett volt, azután pedig Leitinger mérnök, a segesvári villamosművek igazgatója az unitárius gimnázium dísztermében előadást tartott az elektromos fényhatások kihasználásáról.

TÖZSDE

Május 17-én

A lej Zárlatban 1925-193-., Párisban 12 10, Budapest 260, Bécsben 257-50 Prágában 12-35.

Kolozsvár. A pénzpiacra az erős kereslet dacára szünetelt a devizaforgalom. A hivatalos kurzusokat a Banca Nationala mai rendelkezése alapján 1280-as font-kurzuson állapították meg. A hivatalos árfolyamok a következők:

Bécs 37-30—37-30, Prága 7-82—7-82, Budapest 37-10—37-10, Páris 8-15—8-15 Zürich 51-00—51-00, Newyork 264-00—264-00, London 1280—1280, Milánó 9-35—9-35.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-10, Amsterdam 208-10, Newyork 517-25, London 2517-00, Páris 1565, Milánó 1625-00, Prága 1532-00, Budapest 72-30, Belgrád 9-11-00, Bukarest 192-50—193-00, Varsó 40-00, Bécs 73-05.

Bukarest. Devizák: Páris 8-15, Berlin 63-00, London 1280, Newyork 264-00, Milánó 9-35 Zürich 51-00, Bécs 37-30, Prága 7-82, Brüsszel — Budapest 37-10.

Bukarest. Valuták: Napoleon 1000, német márka 82-00, leva 1-90, török lira 130, font sterling 1280, francia frank 8-15, svájci frank 50-00, olasz lira 9-35, drachma 2-85, dinár 450, dollár 264-00, lengyel forint 28-00, osztrák schilling 37-20, magyar korona 37-00, cseh korona 7-80, belga frank —, holland forint —.

RÓTH

cipésznél Szép-u. 2. sz. alatt készülnék a legújabb divatu cipő-különlegességek.

Wirth, Stölzhauser, Hoffmann, Produktiv Genossenschaft, Lauerberger & Gloss, Pa. tadt Luner

zongoragyárak képviselője

Gyári árak, Telefon 4-94

Sternberg J., - Oradea.

Tavaszi női és férfi ruhákat

fest, tisztít UNIO, Cluj

Fióközlet Str. Barjiu No 2., Str. Iuliu Maniu 8. — Telefon 877 sz.

SZÍNHÁZ

MAC

A színház

Nedgyaszay V. magyar dísz még adni a kolozsvári még egyszer utba időre bucsut mond és valószínűleg ez keddi esti műsora meg a kolozsvári Csókos asszony édes... Felső kiadta dalok és más a 15 évvel ezelőtti varázsolni a Csókos utolsó próbái folytak a közönséget ebben tea. Iszó rendezése mellett tizenkét szent kolozsvári közönség.

Kedd - Medgyaszay jesen új, Kolozsvár estét betöltő emelt helyára rozat 395)

Szerda: Luxemburg repositással, Ihászszal. Nap szám 396)

Csütörtök: Csókos szőr. Lengyel Leóvegyel. A barával. Praga

Péntek: C. ónos esz. B. Sorozat Szombat 6 órakor: helyárrakkal.

Szombat háromnap (Napibérlet) Vasárnap d. u. felmekei (Gyermek, Sorozat)

Vasárnap d. u. felmekei (Gyermek, Sorozat)

Vasárnap este háromszony (Béla) Hűfőn fél 6-kr: Lászlóval. L. szám 404).

Hétfo este háromnap (Sorozat) Kedd: Csókos asszony

Tavaszi

ujdo

me

Neur

férfi- és

Cluj, Piat

LUX-sör

ismét kapható.

Tordai Sörgyár R.-T.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

MAGYAR SZÍNHÁZ

A színházi iroda közleménye

Nedgyaszay Vilma bucsufellépése. A nagy magyar dísz még egy estén fogja csodálatra ragadni a kolozsvári közönséget. Erdélyi körútján még egyszer utba ejti Kolozsvárt, hogy hosszú időre bucsut mondjon. Erdélyből kültödére megy és valószínűleg ősszel már Amerikában énekel. A keddi esti műsora teljesen új lesz, olyan, amelyet még a kolozsvári közönség nem halott tőle.

Csokos asszony. Hulló felvétel, Tapsolj csak édes... Fésű kicsi fésű hargya légy... kezdetű dalok és más régi Zerkovitz muzsika, melyek a 15 évvel ezelőtti idők hangulatát fogják visszavárasztolni a Csokos asszony előadását. Már az utolsó próbái folynak és sok meglepetés fogja érni a közönséget ebben a bőséges muzsikájú operettben. Iső rendezésében és Stephanidesz dirigálása mellett tízalkétszer egymásután fogja látni a kolozsvári közönség.

Magyar Színház heti műsora

Kedd - Nedgyaszay Vilma bucsufellépése (Teljesen új, Kolozsvárt még nem ismert, egész estét betöltő műsorról. (Nagyon méretekelt emelt helyárakkal. Premierbérlet 59 sz. Sorozat 395)

Szerda: Luxemburg grófja (Operettpreziz, új szerepczattal, Karácsonyi II, Neményi, László, Ihászszil. Napi bérlet 125 sz. A. Sorozatszám 396)

Csütörtök: Csokos asszony (Operettújdonosság, először. Lengyel Irén, Neményi, László, Ihász, Leffeyvel. A II. felvonásban attrakciós kabaréval. Premierbérlet 60 sz. Sorozat 397).

Péntek: Csokos asszony (2. odaszor. N. pibérlet 126 sz. B. Sorozat 398).

Sombatháromnap: Kaméliás hölgy (Igen olcsó helyárakkal. Poor Lilivel. Sorozat 399)

Sombatháromnap: Csokos asszony (Napi bérlet 127 sz. A. Sorozat 400).

Vasárnap d. u. fél 3-kor: Grant kapitány gyermekei (Gyermekelőadás, igen olcsó helyárakkal. Sorozat 401).

Vasárnap d. u. fél 6-kor: A címő (Leszállított helyárak. Poor Lilivel. Sorozat 402).

Vasárnap este háromnegyed 9 kor: Csokos asszony (Béleletszerű. Sorozat 403)

Hétfő fél 8-kor: Három a kislány (Neményi és Lászlóval. Leszállított helyárakkal. Sorozatszám 404).

Hétfő este háromnegyed 9-kor: Csokos asszony (Sorozatszám 405).

Kedd: Csokos asszony (Sorozat 406).

Tavaszi újdonságok

megérkeztek

Neumann M.

férfi- és fiuruha-áruhaza
Cluj, Piata Unirii (Főtér) 14

Kalmár Áruforgalmi Rt.

Cluj, Str. Regina Maria 25.

Kizárólagos

horszéki ásványvizsoraikat.

A legjobban felszerelt raktár mindenféle ipari cikkekben. Fészték és fűszer engros és endetail Mindenkor a legolcsóbb napi áruk. **Telefon interurban 4-25.**

Dental Depot

Weiss & Schwarz bécsi cég
Cluj-i ierakata

Cluj (Kolozsvár) Egyetem-u. 1., II. em.

Schieb

Kereskedelmi és ipari vállalat Nagyszeben, Bahagasse 15. — Telefon 469.

Szállít ole é áron és előnyös feltételek mellett cséplőgarni urak-t, telegyári gépeket, malmoas, kötő és szövőgépeket, kenderfeldolgozó gépeket. **Műszaki szaküzlet:** állandó raktár az összes fém- és felföldolgozó szerzőmőben, vízvezeték-, gőz- és sör armatorik, tömítősanyagok, Olajozó és kenő készületek, csavarárak, bétrészes fa szikresek, La gép-szíj, csapgyém stb.

Kérjen mindenütt

Pierre borotva-pengét.

A legjobb fémkeverék, a legalkalmasabb gyártmány. Garantiált minőség. 1800

KOLOZSVÁRI TAKARÉKPÉNZTÁR ÉS HITELBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

CLUJ, PIATA UNIRII No. 7.

Szját tőkél: 48.000.000 lej.

Fiókjai: Dés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár és Marosvásárhely. Affiliált intézetek: Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Torda, Udvarhelymegyei Takarékpénztár Rt. Székelyudvarhely, Alsófehérvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyenyed.

Arnakttáral a vasut mellett. Betéteket elfogad, váltókat leszámítol, bel- és Safe deposit. külföldi átutalásokat teljesít. Safe deposit. **Mindenféle bankszerű ügyletet előnyösen végez.**

Megnyilt a Felixfürdő tószomszédságában teljesen újonnan átalakítva, a

Bihar szálloda és étterem

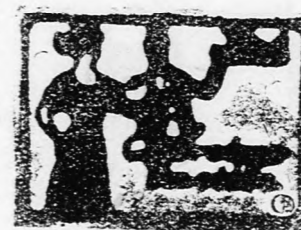
Elsőrangú kiszolgálás. — **כשר** hitűnő borok Elsőrangú cigányzene.

Pályázat

A Timisoara-jézs fővárosi orth. hitközség keres a korusa számára egy állandó bassát és tenoristát, kik jól olvasnak kottát. Továbbá jó hangú alt és szopránistát. A jelentkezőknek lehetőségük van ipari pályán vagy a zsidó Lyceumban való továbbképzés. Fizetés meg egyezés szerint. Pályázók azonnal jelentkezzenek Schwarzmann Jakob főkéntornál, Timisoara, Józsefváros, Ötvös-utca 21.

Legs csak legjobb a késnélkül

„IDEAL“

borotváló por mely az ország területén **higienia**

szempontból a legjobban elismert borotváló szer az arcot nem marja

kellemes hatáshagy utána. — Óvakodjunk az ártalmas utánszaktól. Csak az „IDEAL“ Egyedüli készítője: felirásu a valódi.

Készling József fodrász
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 30.

Sighetul-Marmadei egyadaru **Glauxman**
Adolf illatszertár Str. Bog **Voda 40**

Románszentgyörgyi

fürdőben évek óta fennálló

כשר ארט. éttermemet

újonnan átalakítva, május 20-án megnyitom. Szives partfogást kér **G. Új Zsuzsannáné, Malom-u. 14 szám, Cluj**

ארטה. כשר

PENSIO

Szovátán.

Szovátá furdén június 1-én, az István-szállóval szemben, a fentem épült villában szigorúan orth. a legényesebb igényeket is ki előgató penzio nyilik. Jelentkezéssel elfogad, felvilágosítással szolgál

Dr. Krausz Józsefné főrabbiné
Dicsosanna, tin.

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri! Közésmél egy szó 3 lej, vastagabb betűvel 6 lej. Legkisebb apróhirdetés 30 lej. Állást keresőknek 30% kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Eljegyzési hírek díja 250 lej, előfizetőknek 150 lej

Kereskedelmi utazók

Berkovicsné **כשר ארטה** vendéglője, Oradea-Mare, Str. Nicolai Jorga (Zófia-utca) No 19. Ismert elsőrendű konyha! Mérsékelt árak.

Kreditkontroll

Pénzvilág — Finanziell Welt országos hitel-tudósító és incassóiroda, Oradea-Mare, Str. Jókai 17. Telefon 9.

Eladó Vitrin, zöld pirosságytakaró (bronzszal), asztal, ebédlőlempa világyra felszerelve, Bartha Mialós-u. 8, emelet.

שויב 35 יארה אלס שט קליינער פאמיליע בעזצט נוסט ציינישע טוישטער בעת וויב, וונט פאסטער פיר וויפארט אין ארטה נעמינער ארבעטע; Genud Sie; Viesul de jos jud. Maramures

Hévezetónó, középkorú izr., mezőgazdaságba egy személynak, igénytelen főzés vállalásával kerestetik. Ajánlatok „Állandó otthon” jeli e alatt e lap kiadói társaságba küldendők. 1141

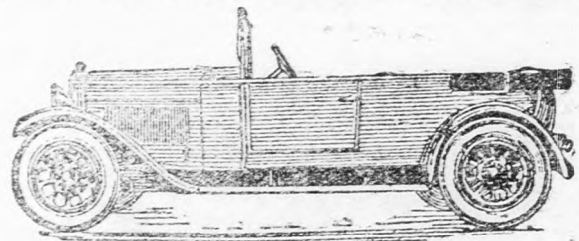
Elsőrendű fényképnyitató vállalat, magas juttalék mellett, keres ügybőköket, Kalmár, fényképész, Timisoara, Józsefváros. 1119

Zsidócsaládnál keresek különbsjárati autorozott szobát, teljes ellátással, fiatal házaspár részére, lehetőleg a belvárosban, vagy annak közelében. Ajánlatokat a kiadóhoz kérek „Pontos fizető” jellegre

Ügyes kifizető fiút keressünk azonnali felépésre megfelelő díjazás ellenében. Azok, akik már alkalmazásban voltak előnyben részesülnek. Barisszia, Cluj, Calsa Regele Ferdinand 48.

Julius 1-re egy pékség lakással együtt kiadó. Silberstein, Alesd. 1142

Elsőrendű hölgyfodrász és manikűröző hölgyek felvételtnek magas díjazással. Doggeandorf, hölgyfodrász, Timisoara, Kossuth L-utca 12. 1118

„FIAT” autó

A legerősebb és legszolidabb bármely ut részére, Raktáron

Blaga Emil, Cluj

Árajánlatot kívánatra szolgál. Előnyös fizetési feltételek.

Fiatal özevgy izr. uibázhoz hávezetónónek ajánkoczik, özv. Schwarz Fülöpné, Léva, Str. Decebal 8. 1143

Pénzbeszedő, portásházmestéri vagy hasonló foglalkozást keres megbízható családos zsidó ember. Magyar, német és román nyelvtudással. Vidékre is elmegy. Megkereséseket a kiadóba kér.

Ezüstöt a legmagasabb napi áron vásárol a **Tacâmul** ezüstárú és evőeszköztgyár, Cluj, Str. Jorga 11-a.

Mindenféle fordítások angol, francia, német, román és magyar nyelven (levelek, kérvények, sajtóirodalmi, tudományos, közgazdasági cikkek, prospectusok stb.) írógéppel való másolások és sokszorosítások gyorsan, pontosan készünek. Folytatólagos könyvkereskedésben, Fővár. 842

! שרעטע ארט !

Amzelitoda Stern Samuel — Oradea, Nagypiac-tér 7. sz. 200 teletékre alkalmas helyiségben. Bankettek és lakodalmak rendezését vállalom. Izletes konyha. Mérsékelt árak.

Magyart, **דומש רשטי** alaposan tanító, ajánkoczik vidékre is. Gelbacr Emil, Simleul-Silvaniei. 1144

Itinó bivaly- és tehentej a nyár folyamán is garantáltan friss reggeli fejés, Rudolf-ut 36. 50

Ursus-Extra

világos sörkülönlegesség mindenütt kapható.

CZELL-Sörfőzde, Kolozsvár-Monostor

Olcsó cipőárusítás!

Raktáron levő cipőinket fizetátal-kítés miatt, minden elfogadható ában elárusítjuk. Mindenkiéek saját érdeke ezen kedvező állá mat kihasználni.

FRAȚII GONDA magazin de ghete, Galea Reg. Ferdinand 25. - Főpostával szemben.

Zsidó ének és zeneművek.

20 % felár.

- Engel: 50 smiroth P'jladim (kiséret nélkül) 75
- zongorakisérettel) I. füzet, 6 ének — — — 97
- Ebből egyes dalok: Moide anih, Eljahu hanavi, L'pol ra'em, Bad scha l'moschoe, Likrath schabath, B'mozaej schabath — — — egyenkint 50
- Engel: 5 Schirej am (5 népdal) — — — 150
- Ebből egyes dalok: Ani hadal, Schnia, Klip klap — — — a 39
- Ahawath rajah, H'm hu — — — a 51
- Engel: Jaldej-ssadeh (Feldkinder) 6 ének I. rész — — — 115
- Ebből egyes dalok: Jaldej-ssadeh, Nigun, Ba, ba ch.wer és Zis'im, Schirath geschem — — — a 39
- Engel Jaldej-ssadeh II. f. (5 dal) — — — 102
- Ebből egyes dalok: Gamadim; Shira Chadescha; Kol haorlogin; Parrar Kajitz — — — a 48
- Engel: Hymnon Iamschorer (Hymnus au den Dichter) — — — 58
- Ssaminski: El jiwne hagatil (N'gyyszólamu — Ani hadal (Ja, arm bin ich) — — — 48
- (Négyyszólamu)
- Kapl'n: Numah ferach (Zongorakisérettel) 48
- Engel: Kinderlieder II. füzet — — — 150
- Ebből egyes dalok: Hatapuach, Schewnoth, Purim, Maasch — — a 48
- Gladstein „Ruth, Boaz” (Zongora ének) 90
- Engel: Jüdische Volkslieder IV. köt. — — — 180
- Ebből egyes dalok: Imah Hatodi, H'sadam Mischenolad, Sch ruach rach, Oj nechomele, Och ach B-jamenu — — — 48
- Dalok Tschernichowski versekre: Engel: Omrim jeschna Arez — — — 58

- Schoschanath Ploim — — — 58
- Wajhi Wajeschurua Melech — — — 78
- Almana Ajeich (Zongora, hegedű, ének) 126
- Hachnisiai (Zongorakisérettel) 102

Zongora-darabok

- Engl.: Jüd. Volkweisenkranz (2 s 4 kézre) 190
- Öt zongoradarab — — — 150
- Ebből egyes darabok — — — 48
- Kopit: Freilachs — — — 58
- Milnee: Beim Rebben zu Melave-Malke 102
- Rosowsky: Poem — — — 115
- Aisberg: Hebräische Rapsodie — — — 100
- Hatikwah — — — 36

Hegedű - zongora

- Rosowsky: An der Wiege — — — 102
- Engel: Freilachs (Tanz) — — — 63
- Zeitlin-Achron: Eli Zion — — — 63
- Lwow: Wo'ochl — — — 63
- Weinberg: Romanze — — — 126
- Achron: Melodie — — — 115
- Tanz — — — 180
- Agadah — — — 58
- Wiegenlied — — — 63
- Tanz — — — 115
- Ssaminsky: Kleine Rhapsodie — — — 115
- Gnessin: A Niggun — — — 48

Kaphatók az

UJ Kelet könyvosztályában, utánvételt vagy a pénz előzetes beküldése mellett

ארטה כשר סאראמי אונד ועלכווארען פאבריק אונד פלייש האלע

Schnabel Hermann

Cluj, Piata Mihai Viteazul 26. — Telefon 10-74. Megrendelés k feltűnő olcsó áron, utánvét mellett eszközöltetnek. הרבשר és árjegyzék kívánatra

Artesztőség kiadó-
vivalat és nyomda
Kolozsvár, St. Baron
Pop (Brassai-utca) 10
Telefon:
Merk. és kiadóvivalat
877, 228 és 1047
N. Sz. — — — 228
Egy szám ára pályavá-
las és vidéken is lej 5
Kolozsvárban — — — 5

26 május 19 Szerda

S

Kilencszáz év előtt V
Mair bar Jichok volt a
Israel széjjelszörödöttéga
ben ismert volt a neve, u
zsidó vágyódások tüzei
mák egymást követő sz
mert az énekes maga kö
Joan egymáshoz illeszte
zsidó templomi piútok al
Rabbi Mair bar Jicch
kált dicsőre jelzőkkel i
Rasi is a Bibliához írott
(ban) a középkornak ez
övuot éjszakáján a jám
végigolvasta a Tórát és a
neinek kivonatát. Olvasta
lkotásra inspiráldott. Sz
gyultak föl szentségekbe
ben, 1177, a legtelje
otásra és reggel a templ
pergamentjét letették az
ört belőle a vágyakozó
minden ritus és hagyomá
mélyiségekből fölharogó
magdöbönt község előtt
legpompásabb örökzöld
kődi zöldje között. Ab
alolt, amikor a kereszt Á
amikor jelző volt a Naza
eszus zsidón elküvetett
orláa, amikor pusztító ce
nadak jámbor zsidók síkát
ok, Mair bar Jicchok a
kiket kardélre hányt e
Worms városában.

Kilencszáz esztendeje, b
pliaeh cibur énekében
reggelén, a természet ére
közpetie fölbugott a vágy
öl a gyöngésken tort tül
szolójim fali, ó mikor g
szajszolijaidat! וכש גלית
Es Hetek ünnepeán, a
fil a vértanu dala, mo
szikrázó nap, friss harm
erméat. Ósi parancs szeri
ona első termés új hálá
Ételez bennünket, ómert,
közösség oltárára juttat
szel, pezsdülő hálával, b
élevényünkéből, munkánk
akünk. A parancs szölet
ak, a hódítás utáni embe
lében és ime, aktualitás
Vandorlásaink, vérnyo
storkolnak megint a Jor
ölgvényben fölűti sátrát a
ért Jiszráél gyermeke, g
esedik, ernyedti inai it
néltőlőága itt nemesedik
néské östudatává. Ami se
oben az élető, gyógyító
Kliron völgyének és a
telek hős áramában hegy
ok epedő vágyakozás
mamár. A földet foglaljuk
ntás nélkül; harci es
szerszámok, katonáink
sig tartó munka. Okos,
olkozó zsidó észrel, sz
rtással edződik vissza
tapa izom, csupa szív
ők méltó utódjává.
A földet foglaljuk, a
nélkül a honfoglalás m
teljességet követel tőlünk
teünkben. את מוכה ד